

Na začetku leta

Stopili smo v novo leto. Gotovo je umerjeno vprašanje, kaj nameravamo storiti in kaj zahteva družba, da bi v tem letu storili. Težko je biti prerok. Lažje je iz izkušenj preteklih let opozoriti na uspehe in neuspehe. In takšnih uspehov, ki nas bodrijo, in neuspehov, ki vzbujajo neznanje, je precej.

Osnovno vprašanje, ki velja že dolgo, pa tudi v novem letu je, da študija na univerzi ne smemo razumeti kot sredstvo za doseg diplome, ampak kot način za pridobitev znanja, ki ga bomo rabili kot strokovnjaki različnih strok. Važno je predvsem, da študentje ne samo končamo študij, ampak da pravčasno končamo. Tukaj pa moramo poklicati na pomoč številke, kajti ravno te nam pomagajo, da ugotovimo vzroke za razne nenavadne pojave, kakor so n. pr. preveliko število absolventov, na nekaterih fakultetah ali oddelkih.

Za presojanje učnih uspehov na univerzi zadostuje pregled izdanih diplom. Tako je v zadnjem letu diplomiralo na univerzi 683 študentov. Največ jih je diplomiralo na tehniški fakulteti 271, na prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti 156, na pravno-ekonomski 101, na medicinski 101 in na agronomsko-gozdarsko-veterinarski 54 študentov.

Iz pregledov, ki so nam dostopni, vidimo, da prekorajši povprečni študent, preden dovrši fakulteto, v znatni meri svojo redno študijsko dobo. Čeprav se da o pravičnosti sklepov iz takega pregleda razpravljati, je v tem pogledu v najboljšem položaju fakulteta za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo, kjer okrog 60% študentov ne konča študija v rednem roku. Okoliščina, da se študijska doba na nekaterih fakultetah tako zavleče, je treba pripisati tudi prekinitvi študija, med katerim grede študenti večkrat kar v redno službo in se zato navede znatno podaljša njihova študijska doba. Kljub temu bi bilo potrebno na vseh fakultetah razčistiti to vprašanje in proučiti ukrepe, da bi se trajanje študija znatno skrajšalo.

Prav gotovo učni uspeh ni odvisen samo od študentov, temveč od vrste vzrokov, ki vplivajo na njihovo študijsko delo. In vse te negativne vzroke moramo v novem letu bolj radikalno odpravljati.

tribuna

LIST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

LETO VII

LJUBLJANA, 16. JANUARJA 1957

Štev. 1

LETNA SKUPŠČINA LJUBLJANSKE UNIVERZE

Podlaga za razpravo je bilo izbrano rektorjevo poročilo o delu naše najvišje znanstvene ustanove v minulem študijskem letu. V svojem poročilu je rektor obširno razpravljal o organizacijski ureditvi univerze in fakultet; znanstvenem in pedagoškem delu, o univerzitetnih organih in ustanovah, o upokojitvah in asistentskem vprašanju, o študijskih uspehih in materialnih vprašanjih študentov, o stikih z domačimi in tujimi univerzami ter končno o gospodarskih vprašanjih univerze.

Delo pri izdelavi republiškega zakona o univerzi je v prvi polovici preteklega leta skoraj popolnoma zaostalo. Po končani meduniverzitetni konferenci na Bledu pa so z delom nadaljevali in lahko pričakujemo, da bo osnutek kmalu gotov.

Kakor pravi rektor v svojem poročilu, vprašanje strukture fakultet še ni rešeno, zato bo imel osnutek več inštitutov, ki bodo upoštevali razne možnosti. Za doseganje strukture gotovo govori nekaj

29. DECEMBRA je bila v dvorani kinematografa »Viča« tretja redna letna skupščina ljubljanske univerze. Skupščine so se poleg univerzitetnih učiteljev in študentov udeležili tudi člani republiškega izvršnega sveta Milko Goršič, predsednik univerzitetnega sveta ljubljanske univerze dr. France Hočevar, predsednik okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia in člani univerzitetnega ter fakultetnih svetov.

razlogov, pojavili pa so se tudi številni pomisleki. Pri končnem odločanju bo treba dobro pretehtati vse prednosti in pomanjkljivosti in se nato odločiti za najboljšo rešitev. Med ostle, ki se pojavljajo proti sedanjim ureditvi so nekateri, ki bi jih morali proučiti in razčleniti, deloma tudi v sodelovanju z drugimi univerzami.

Delo pri sestavljanju fakultetnih statutov je ponekod zelo napredovalo, nekatere fakultete pa niso mogle preko prvih osnutkov.

UREDITEV ZNANSTVENO RAZISKOVALNEGA DELA

Glede na enotno ureditev znanstvenega raziskovanja je bil izdelan prvi osnutek zakona

na o znanstvenih organizacijah. Univerzitetni organi so obširno obravnavali to vprašanje in so prišli do sklepa, da naj se za iste raziskovalne zavode, ki imajo samostojno financiranje in so pod okriljem fakultet, vpletje posebno družbeno upravljanje. Za vse druge inštitute pa naj družbeno upravljanje izvajajo družbeni organi univerze in fakultet.

Načrt zakona o znanstvenih organizacijah podaja ogrodje za celotno organizacijo znanstvenega dela. Nastal je kot rezultat obširnih razpravljanih,

ki so jih razne organizacije in ustanove imele v dveh letih, vendar pa more biti po mnenju uprave ljubljanske univerze pri nekaterih poglavjih samo osnova za nadaljnje delo in bo treba nekatere stvari korenito spremeniti. Najbolj važna pozitivna stran načrta je, da predvideva poseben zvezni svet za znanstveno delo. Posebno kritično pa je v načrtu stališče do univerz in fakultet, ki se nikjer ne omejuje kot znanstvene organizacije. Ta zamisel nasprotuje — po mnenju rektorja — v svojem bistvu tako sedanjemu stanju, kakor tudi razvoju univerz in se da tudi težko spraviti v sklad s tem, kar zahteva splošni zakon o univerzah od akademskih učiteljev. Ti se morajo namreč po tem zakonu že pred izvolitvijo izkazati z znanstvenim delom. Kljub temu, da imajo (Nadaljevanje na 2. strani)

NA AGRONOMIJI:

Študij brez konca in kraja

Študij na agronomskem oddelku v Ljubljani je v primeri z drugimi jugoslovanskimi agronomskimi fakultetami naj-

Na letni skupščini študentov agronomije, ki so se je udeležili tudi profesorji, so največ razpravljali o študijskih problemih. Podlaga je bil referat o študijskih problemih, v katerem je bilo dobro analizirano sedanje stanje in nakazane nekatere rešitve.

ma s splošnim znanjem, po potrebi pa se naj specializira po končanem študiju. Vzgoja strokovnjaka splošnega tipa pa je seveda težavnejša.

Vzrok dolgega študija so v tem, da po sedanjem študijskem načrtu in izpitnem režimu ni mogoče študirati sprotni, saj tega ne zmorejo niti najboljši študentje. S tem izgube vaje in predavanja svoj namen. Pomen predavanja zmanjšuje tudi to, da polagajo izpite eno, dve ali celo več let po predavanjih. Tu nastane vprašanje, če se izplača hoditi na predavanja. Študijski načrt oziroma režim predavanja morata biti prilagojena realnim možnostim študenta, saj so predavanja zaradi študija in ne študij zaradi predavanja. Predavanja in vaje naj bi tekle vzporedno s študijem povprečnih študentov.

K dolgemu študiju pripomore tudi semestrna praksa, ki prekine kontinuiteto študija za skoraj 8 mesecev. Tako se zgodi, da odidejo na prakso, ne da bi opravili izpite iz predmetov, ki so jih že poslušali. Nekateri predmeti pa se predavajo pred

prabil in še po njej. Študentje si želijo, da bi odhajali na prakso s čistimi računi glede izpitov. To vprašanje bodo rešili skupno s fakultetno upravo, ki je že dala nekaj predlogov za dokončno rešitev.

Na skupščini so sprejeli več predlogov, ki naj pomagajo pri reševanju vseh teh problemov. V letošnjem študijskem letu bodo sestanki z vsakim profesorjem vsakej in bodo tako posamezno reševali vprašanje študija in izdaje učnih pripomočkov. Razširjena študijska komisija je že navezala tesnejše stike s predstojnikom agronomskega oddelka in predsednikom študijske komisije agronomskega oddelka. Reči moramo, da so naleteli na polno razumevanje. To je pokazala tudi skupščina študentstva. Našli so načelno rešitev skrajšanja študija. Študentje agronomije pa bodo še naprej tesno sodelovali s svojimi profesorji in jih podpirali pri njihovih naporih, da bi dali fakulteti tisto mesto, ki ji po njenem pomenu gre.

Franc Sundeš

kan prof. dr. Škerlj in navedel mnogo problemov, ki tarejo fakulteto. Eno glavnih vprašanj je združenje dosedanje prirodoslovno-matematično-filozofske fakultete v dve samostojni fakulteti. PMFF je edina fakulteta, na kateri so združene tako različne stroke kot so teoretično-proudoslovne in družbeno-humanistične. Zato sta matematično-prirodoslovna in filozofska fakulteta ločeni po vsem svetu in tudi v Jugoslaviji, razen v Sarajevu.

Druge pereče vprašanje so prostori. Fakulteta sedaj gostuje na 6 krajih, ima pa 4-krat več študentov in 2-krat več profesorjev kot pred vojno. Glavni projekt za novo poslopje je fakultete je končno že dovršen in čaka le še odobritve revizijske komisije.

V razpravi so se dotaknili tudi pomanjkljive izobrazbe novincev, pri katerih je najbolj pereča nezadostna znanja jezikov, ki so pri študiju iz tuje literature neobhodno potrebni, posebno pa še pri študiju na filoloških skupinah.

Delo fakultete zelo ovira pomanjkanje asistentov, še latog pa se bo zaostrel problem pedagoških in znanstvenih delavcev, ker bo mnogo profesorjev upokojenih, naraščaja pa n. Udeležba študentov je bila precej slaba, v razpravo pa se niso vmešali kljub temu, da so se obravnavali problemi, ki jih zadevajo v živo.

FILZOFI PRI PROF. ZIHERLU

Protj koncu decembra sta imela prof. Zihelj in tov. Boles sestanek s sekretariatom in sekretarji posameznih aktivov osnovne organizacije ZK na filozofskem oddelku. Pogovarjali so se o politični situaciji na oddelku. Ugotovili so, da se na oddelku vse premalo stori za idejno-politično vzgojo študentov. Komunisti si ne prizadevajo dovolj, da bi razširili svoj vpliv. V bodoče bodo morali komunisti izrabiti vsa sredstva. Tu so mišljene predvsem debata v manjših skupinah študentov in tudi na seminarjih, da bodo res postali tisti, ki bodo vodili življenje oddelka.

Koristno sodelovanje

Pri jugoslovanskih pravnih fakultetah so letne medfakultetne konference študentov prišle že v navado in je bila letošnja v Skoplju že peta. Glavni predmet razpravljanih je bilo družbeno upravljanje na pravnih fakultetah. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je dalo družbeno upravljanje v prvih dveh letih zadovoljive rezultate, kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki pa bodo počasi prav gotovo izginile. Slabo je bilo sodelovanje študentov na letnih fakultetnih skupščinah. Tega je krivo slabo obveščanje študentov o skupščinah, nezainteresiranost študentov in tudi omalovaževanje skupščin s strani profesorjev in javnosti. V zvezi s tem je bil zanimiv predlog, naj bi študentski listi uvedli posebno rubriko »Izkušnje družbenega upravljanja«, kjer bi študente seznanjali s problemi, ki se pojavljajo pri družbenem upravljanju univerze.

Nato so razpravljali o nalogah študentske organizacije na pravnih fakultetah. Ugotovili so, da nekatera združenja ne posvečajo dovolj pozornosti ideološko-političnemu delu. Kot primer bi navedel beograjsko fakulteto, kjer so naši dobre oblike ideološkega dela. Tam organizirajo debatne klube, predavanja in javne tribune. Javne tribune so predavanja, na katera povabijo iz prakse najvidnejše strokovnjake za nek določen političen ali gospodarski problem. Nek študent ima o njem krajše predavanje, ostali študentje pa se prej dobe seznam literature, da se lahko pripravijo na razpravo. Teh javnih tribun se redno udeležuje 200 do 300 študentov. Pr-

vijo, da so diskusije vedno zelo živahne.

Pri obravnavanju študijske problematike so poudarjali vlogo združenj pri izdelavi fakultetnih statutov, študijskih na-

črtov in programov. Razpravljali pa so tudi še o vprašanju kulturnega in zabavnega življenja študentov ter mednarodnega in medfakultetnega sodelovanja. S. M.

Ta mož z ostelo košato brado, ki je zapustil tako sveže vtise pri ljudeh, ni več živ, ker se je ustavilo srce in strdila njegova kri. In pravijo, da je človek tista stvaritev, ki živi in ustvarja, ki raste in se stara, ki dela. Če je življenje delo in ustvarjanje, potem Plečnik ni umrl in bo po tistem, kar je ustvaril, še el še desetletja.

TODA KLJUB temu je nekje na Grabnu, v hiši, kjer se je te dni vila črna zastava, ostala risalnica brez svojega učitelja. In učence ta januarski mraz in megla tako duši, da molčijo in rišejo brez besed. Kajti nekega januarskega jutra je osem Plečnikovih učencev zgubilo svojega mojstra in s tem končalo šolanje v njegovi slavni šoli. Učiteljeva roka je dva dni pred tem potegnila na papirju v postelji zadnje črte. Takšna kot je bila njegova arhitekturna, zamislj in dosežki, lirčna in pesniška izrazna moč, takšen je bil tudi Plečnik kot človek. Osem njegovih učencev, ki so ostali brez krmarja, je doživelo z njim nešteto nepozabnih srečanj, vtisov in pogovorov. In o tem tukaj v risalnici, ki jo na stenah krasijo dela Plečnikove šole, učenci s spoštovanjem pripovedujejo.

PLEČNIK JE v obeh svojih učencev genij in ustvarjalec izredne moči. Nikoli v življenju mu ni zmanjkalo novih idej in zamisli. Tudi v globoki starosti je ostal kot ustvarjalec mlad in živoren. Pri njem se ni ponavljala nobena črta. Ko se je v odmaknjeni starosti vpenjal po stopnicah v svojo risalnico, je žvižgal. Včasih je v risalnici zažvižgal kakšno operno arjo, kajti vedno je govoril, da je arhitektura del glasbe. V risalnici so ob diplomah napravili slušatelji prijetne družabne

večere, katerih se je rad udeleževal. Vedno je z rosinimi očmi in v posebnem razpoloženju poslušal petje svojih fantov.

V ARHITEKTURI je oblikoval vsakega svojega učenca posebej. Risalnico je obiskoval vsak dan, dvakrat do trikrat. Nikoli ni do svojih učencev pokazal nezadovoljstva. Vedno jih je bodril in vzpodbujal. Bil je pedagog in človek, ki ni delal razlik in spoštoval je tujo misel kot svojo. Nasprotoval je tistemu, kar je bilo slabo, obdržal pa dobre strani.

NEKOČ JE eden izmed njegovih številnih učencev, (saj je Plečnik vzgajal dve generaciji), dobil za nalogo izdelati dvorano. Učenec je v dvorani predvidel prostor za napis. Po razmišljanju je ta prostor izpolnil s Gregorčičevimi besedami »Za vse je svet dovolj bogat...« Takrat mu je njegov učitelj dejal, da kaj boljšega ni mogel izbrati. Bil je zadovoljen in srečen.

PLEČNIK JE po pripovedovanju njegovih učencev imel tudi svoje navade. Ni maral lepoticenja. Vrednota, ki jo je svojim učencem vcepljal in cenil, je bilo delo. Samo delo je tisto, ki bogati človeka. Vse drugo, kar ne izvira iz dela je nepotrebno zlo. Preko dela je iskal stik s študenti. In v tem delu s študenti je našel vir pobud. Zamislil se je ob vsakem načrtu in za vsako delo svojih učencev je imel svojo

IZ SPOMINOV NA ČLOVEKA

PRAZNA PREDAVALNICA

zamisel, ki pa je ni vsiljeval. Pustil je, da so uveljavljali in bogatili svoje izvirne misli, ki jih je pomagal oblikovati in vzgajati.

IMEL JE poseben dar, da je prodir v človeka, spoznal njegove misli in poglede. Iz njih je razbral človeka in pri tem je spoznal življenjske razmere svojih učencev. Večkrat je kot dobrotnik skrivaj odložil na risalno desko svojega učenca ovitek z denarjem.

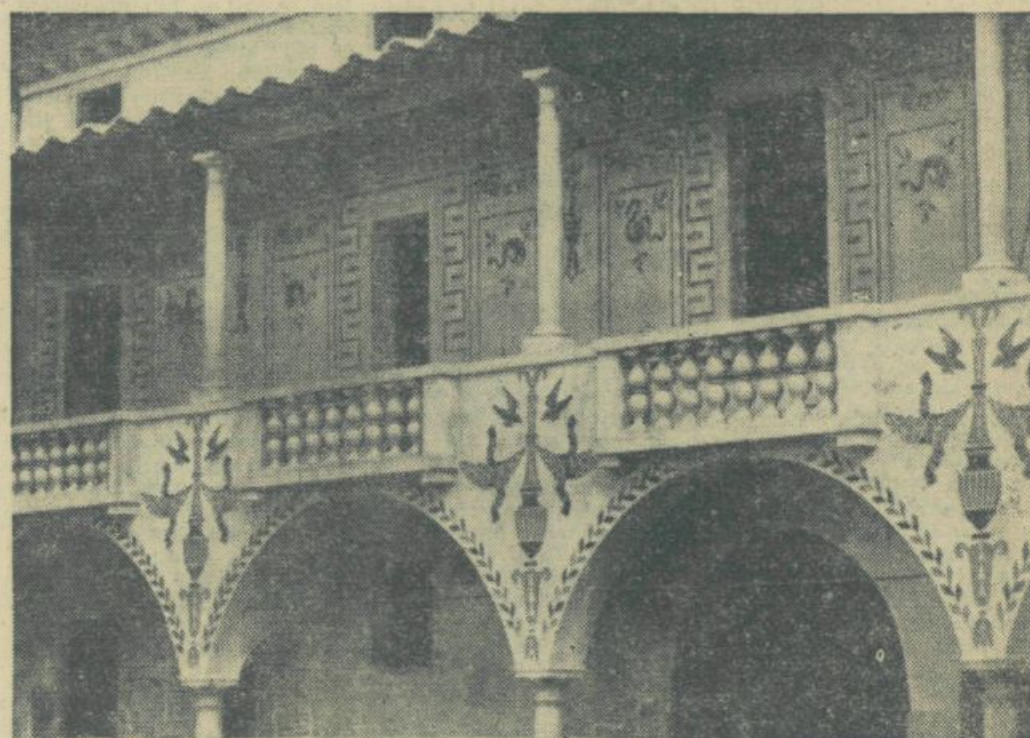
V DELO svojih učencev se je poglabljal. O vsakem načrtu in zamisli je razmišljal tudi doma in imel je pregled nad delom vsakega svojega učenca. Včasih je preko nedelje našel rešitve in jih v ponedeljek presenetil z novimi idejami. Ponavljal je geslo, da arhitektura zahteva celega človeka.

DELO JE bilo za njega važnejše kot zrak. Če ni delal, ni bil zadovoljen. Pregovor, da kdor ne dela naj tudi ne je, je imel vedno na ustnicah. Običajno je vzel list papirja in na njem s prosto roko narisal kakšno svojo zamisel. Ko so jo nato slušatelji s šestilom primerjali, so bile proporcije točne. Imel je nenavaden občutek za mero.

KADAR JE bilo slabo vreme, poledevali ali dež, so ga učenci obiskovali na domu. Ponavljal jim je, da naj brez sramu prihajajo, čeprav tudi nimajo ničesar pokazati, kajti pogovor jim bo prav tako koristil.

KLJUB VISOKI starosti se je živo zanimal za življenje. Dobro je poznal vse dogodke in dogajanja. Ko so nekoč nje-

vi. Takrat je običajno dejal, da človek dyema ženskama ne mora služiti. Ena od teh je bila arhitektura.

Arhitektonska ureditev Križank je bilo eno zadnjih večjih del arh. Jožeta Plečnika

govni učenci prišli po nedelji zopet v risalnico, jih je pohvalil, da so se na nedeljskih smučarskih tekmah dobro odrezali. Srečaval jih je na ulicah in dekletih. Ponoči in podne-

risalnici ni »opazila. Dokler z delom ni popravil svoje napake.

TAKŠEN JE Plečnik v obeh svojih učencev. In takšen bo ostal v njihovem spominu.

Smučarji - planinci!

Planinsko društvo »Univerza« obvešča vse interese za smučarske tečaje na Kofcah, da je pričetek 1. tečaja v ponedeljek, dne 4. februarja t. l. Prijavi se pravočasno v društveni pisarni Miklošičeva 5a, kjer dobiš potrebne informacije.

Odbor PDU

DA NAS NE BO ZEBLO...

Prostori, učni programi, profesorji... in PMFF

NAŠI PROBLEMI

Problemov je dosti, reševalcev nič manj, rešitev pa kakor je: kajti, naj obrabimo stvar tako ali tako in naj jo obračajo profesorji ali študentje — vedno bo pokazala svoje senčne in svoje sončne strani. Še en sestanek študentov s profesorji na filozofskem oddelku PMFF 19. decembra je to pokazal v polni meri, v kolikor je zaradi naglice sklicanja to bilo možno. Seveda je drugo vprašanje, zakaj so se tega sestanka udeležili od študentov le predstavniki germanistov, romanistov in slavistov — torej le filoloških skupin, ob popolni pasivnosti n. pr. zgodovinarjev, filozofov, psihologov itd.

Študijske probleme na filozofskem oddelku lahko ločimo v načelne, ki tarejo tako ali drugače oddelke v celoti, in specifične, ki se pojavljajo na posameznih skupinah. Med načelne probleme spada n. pr. že toliko razpito pomanjkanje prostorov. Klasičen primer: m. pr. psihologi, ki v zelo posrečeni kombinaciji letajo gor in dol po Ljubljani, od enega predavanja na drugo, vsako pa je načeloma na drugem koncu. Rešitev: pospešena gradnja, oziroma pospešen začetek graditve novega univerzitetnega poslopja PMFF. Potem pomanjkanje prostorov za tuje jezike. Če hočemo to rešiti, moramo preskrbeti lektorjem stanovanja. Francoski lektor je bil na dobrem, da ima v Ljubljani svojega konzula in lahko v sili stanuje kar pri njem. Lektor za skandinavsko literaturo in jezike se je po enem tednu naveličal Ljubljane, ker mu je bila v Sionu predraga, drugje pa stanovanja ni dobil. Lektor srbskohrvatskega jezika je vztrajal tri leta pri vozarjeju iz Zagreba in je tri leta zaman iskal stanovanje, zdaj pa je odšel na boljše, za docenta na novo fakulteto v Zagreb. Teško je po takšnih izkušnjah že preteti kogar koli, da bi šel za lektorja na ljubljansko univerzo.

Zelo pereč je problem moderne znanstvene literature v tujih jezikih, z drugimi besedami povedano, vprašanje delov. Germanisti se morajo n. pr. še danes učiti iz učbenika, ki sta ga že leta 1899 napisala Vogt in Koch!!

Važno je učenje tujih jezikov in spoznavanje kultur v njihovi sredini, oziroma preprosto: pošiljanje študentov v zamejstvo. Danes je univerza tolikanj denarna, da bogve kaj tega in takšnega ne more privoščiti niti svojim predavateljem. Svet za prosveto in kulturo mora gotovo zanimati, kako bodo diplomanti, ki bodo odšli v šolsko

sodobnim jezikom. Našli so tako rešitev: več sodobnega jezika pri enakih »kolonijah« historične slovnic. To je vse lepo — pa ni lektorjev in predavateljev! Prof. Kelemina obeta iti junija v polko, prof. Olschewsky je odšel iz Ljubljane. Edini predavatelj, ki predava literarno zgodovino, pripotuje vsakih 14 dni za štiri ure in potem spet odpotuje. Zaradi več ali manj umestnih oziroma neumestnih birokratskih postopkov (tu univerze kot ustanove ne zadene nobena krivda) so v letošnjem letu izgubili že dva inozemska predavatelja. Če bo katedra zares zašla v krizo, se res ne bomo mogli čuditi.

● In ostali?

Zgodovinarji menijo, da je pri njih vse v redu. Ostalih ni bilo na spregled (na sestaneke namreč), pa jih je še celavrst, čeprav so bili obveščeni in čeprav je konferenca potekala v tovariškem in plodnem vzdušju, pri čemer je prišlo do popolnega izraza medsebojnega razumevanja profesorjev in študentov. Mislim, da je neuspehom v prizadevanju po bistvenih izpremembah večkrat kriva le naša neelastičnost. Zakaj ne bi poskusili drugače, če ni šlo tako? Brez nič ni nič, to je stara stvar!

Matjaž Kmecl

Letna skupščina univerze

(Nadaljevanje s 1. strani)

univerza in fakultete tudi pomembne pedagoške naloge, se da pri sedanjem stanju znanosti pač z vso upravičenostjo trditi, da je uspešno vzgajanje najvišje kvalificiranih strokovnjakov mogoče le tedaj, če se na fakultetah upošteva tudi znanstveno delo.

TRAJNA SUŠA ALI ASISTENTSKO VPRAŠANJE

Če primerjamo statistične podatke naše univerze s podatki drugih podobnih šol, ne opazimo na prvi pogled velikih razlik. Tako pride za vso univerzo na 234 akademskih učiteljev 214 asistentov, toda če pristojemo k številu učiteljev še honorarne predavatelje, vidimo, da pride 214 asistentov na 390 predavateljev. To razmerje je zelo neugodno, če upoštevamo, da ima n. pr. Zvezna tehniška visoka šola v Zürichu pri približno 3000 študentih 232 asistentov in 287 predavateljev. Še bolj jasne postanejo težave, ki jih imajo posamezni inštituti, če primerjamo razmere na fakultetah in oddelkih. Tako na primer ima oddelke za splošne predmete na tehniški fakulteti, kjer so skoraj vsa predavanja vezana na seminarske vaje in kjer dela pri vajah večkrat tudi po 100 do 300 študentov naenkrat, vsega skupaj 8 redno nastavljenih akademskih učiteljev, 6 honorarnih predavateljev in 2 asistenta. Posledica takega stanja je nezadostna pomoč študentom pri vajah in zato njihovo slabo sofeleovanje, preobremenjenost asistentov in akademskih učiteljev in pomanjkanje znanstvenega nastajanja.

Vzrokov za razmeroma majhno število asistentov je več. Deloma so materialne narave, ker grede sposobni študentje po diplomah v gospodarska podjetja, kjer lahko pri zanimivem, pa čeprav dokaj napornem delu, zaslužijo več kakor kot asistenci na univerzi. Delo na univerzi je — posebno pri teoretičnih predmetih — silno naporno, ker

zahteva od mladih ljudi ne

prestano poglabljanje in razširjanje znanja, v industriji n. pr. pa se dajo v pretežni večini primerov v rutinskem delu doseči že veliki uspehi. Poleg materialnih vzrokov pa imajo ponekod tudi druga vprašanja zelo veliko vlogo in to bi bilo treba vsekakor razčistiti.

STIKI Z DOMAČIMI IN TUJIMI UNIVERZAMI

V preteklem študijskem letu je univerza imela stike z univerzami v Jugoslaviji, kakor tudi z univerzami in drugimi ustanovami v tujini. Pri sodelovanju z domačimi univerzami imajo zelo veliko in koristno vlogo meduniverzitetne konference. Pri zadnji, na Bledu, je bilo več koristnih

mnenj in priporočil, ki bodo ugodno vplivali na razvoj univerze. Domače univerze zamenjujejo med seboj tudi važne publikacije, ki se neposredno nanašajo na delo univerz.

Med stiki s tujimi ustanovami moramo na prvem mestu imenovati Mednarodno združenje univerz v Parizu, katerega članica je tudi naša univerza. Združenje izdaja svoje glasilo. Sodelovanje s tujimi univerzami je po mnenju rektorja v sedanjih razmerah znatno težji problem. Pri takih povezavah bi lahko prišlo do pogostejših izmenjav oziroma do rednih gostovanj akademskih učiteljev in tudi do zamenjave sodelavcev za daljša razdobja.

Knjiga, ki nas seznani z važno ustanovo ljubljanske univerze

Arboretum Volčji potok

Izšla je knjiga »Arboretum Volčji potok« (napisal jo je univ. prof. inš. Jęglic) ki ni samo dokument o napornem delu v prvih letih naše nove znanstvene ustanove, ampak je tudi pomemben študijski prispevek o novih strokovnih področjih.

Arboretum je botanična in hortikulturna ustanova, kjer lahko opazujemo razne vrste dreves in grmovja posamezno ali pa v vegetacijskih združenjih. Tu lahko proučujemo njihove biološke značilnosti bodisi z zool. znanstvenimi nameni bodisi z namenom praktične uporabe rastlin. Zato je arboretum posebno mikaven za botanike in gozdarje, koristne pobude pa lahko dobi v njem tudi oblikovalci parkov, tehnik, arhitekti, urbanisti, vrtnarji in drve. sničar.

Na ljubljanski univerzi je bil uveden enosemestrski kurz pejsažne dendrologije za agronome in gozdarje, za arhitekte pa v nekoliko skrajšanem obsegu.

Pejsažna dendrologija proučuje je botanično, biološko, tehnično in estetsko živo drevo kot gradbeni element krajine. Študij tega predmeta je vsekakor neogibno povezan s študijem v arboretumu.

Knjiga tudi jasno tolmači pojem hortikulture. Pojem hortikultura ni istoveten s pojmom vrtnarstva in niti ne s pojmom okrasnega vrtnarstva. Z besedo hortikultura želimo označiti tisto dejavnost, ki v vrtnarstvu sadištvu in ureditvi rešuje vprašanja, povezana z našo duhovno kulturo. Zato govorimo o hortikulturnem oblikovanju, o hortikulturni umetnosti, o urbanistični hortikulturni ureditvi pokrajine ali pejsaža itd.

Po spremenjeni besedi, ki jo je napisal predsednik upravnega odbora arboretuma dr. Ferdo Kozek in uvodni razlagi, so v knjigi opisani začetki arboretov in nekaj tujih arboretskih znamenitosti. Nato obravnava knjiga napredovanje dendrološke vede in stanja pri nas. Središčni del knjige pa je seveda opis načrtov arboreta v Volčjem potoku, njegovih posebnosti, njegovega breditvenega načrta in perspektivnega razvoja. V posebnem poglavju govori o vlogi arboreta v razvoju naše hortikulture, v zaključnih poglavjih pa o zbirkah in izborih arboretskih rastlin in o nekaterih zanimivih rastlinah v arboretu. Knjiga obsega 200 strani in 140 slik, izšla je v založbi »Kmečke knjige«, njena cena pa je razmeroma nizka — 350 din.

I. Z.

● Germanisti: 50:50

Med historično in sodobno gramatiko namreč. Razmerje je zares nepravilno, v škodo

ČRNO NA BELEM

Vsak po svoje

V zvezi s člankom »Hlapčevstvo in pomanjkanje politične zavesti«, objavljenem v Tribuni, bi dodali še naslednje pojasnile:

Strinjamo se, da je potrebno obravnavati take probleme in obsojati ljudi, ki kvarijo ugled študentske organizacije bodisi doma bodisi v inozemstvu. Toda ne strinjamo se z načinom obravnavanja tega problema v navedenem članku, ki je enostranski in ne pove, da so taki primeri verjetno zelo osamljeni, nam celo nepoznani.

Hoteli bi povedati, da so vsi

naši kolegi, udeleženci trgatve v Champagni leta 1955, imeli pretežno zelo pristranske stiske s francoskimi kmeti. Jugoslovanski študentje smo bili celo od vseh narodov najbolj zaželeni in gostoljubno sprejeti.

Možno je, da se je tak grobiš vreden primer, kot je opisan v članku, zgodil, toda ne v naši skupini gradbenikov, kot je domnevano v članku. Pripomniti bi še to, da med našim bivanjem v Champagni pri dotičnem kmetu sploh ni bilo nobenega Jugoslavana.

Klub gradbenikov

Post skriptum

H gornjemu članku bi dodal, da je bil problem res obravnavan nekoliko kategorično, ne odstopam pa od njegove vsebine, kajti taki primeri niso osamljeni, saj so tudi drugi naši študentje uleteli v tujino na podobna vprašanja. V kolikor se tiče omenjene skupine gradbenikov, ki je bila tam predani (1955), se moram tudi sam razneseti, da so prišli na njihovi skupščini do takih ugotovitev. Glede pozitivnih strani, ki jih ima menjava s tujino, se mi zdi skoraj brezpomembno govoriti, kajti splošno znano je,

da so taki obiski ali prakse v bistvu pozitivne, da pomagajo k medsebojnemu spoznavanju itd. Moj članek v Tribuni pa ne imel namen samo pokazati na ta negativni pojav. Ni dvoma, da so bili posodi jugoslovanski študentje zelo lepo sprejeti prav zaradi tega, ker »hajajo iz socialistične države, ki si je ustvarila tak ugled v svetu. Zadevo sem posplošil le v toliko, da bi jo tudi splošno obravnavali kot problem, ki se tiče predvsem študentskih organizacij.

Berto Balcan

Prihodnjič pa bolje...

Volitve študentskih predstavnikov v organe družbenega upravljanja so že daleč za nami. Ni moj namen, da bi se zdaj iskal izgovore, s katerimi bi se dali prikriti naša nezainteresiranost in malomarnost, opozoriti hočem le na nekaj nepravilnosti, ki so se dogajale.

Pravilnik o volitvah določa, da morajo biti kandidati liste izbožene 14 dni pred volitvami. Povečini se to ni zgodilo, verjetno pa je te zakasnitve krivo tudi kakšno združenje. Pravilnik tudi določa, da morajo biti volilni imeniki izboženi 14 dni pred volitvami. Na prste ene roke bi lahko preštel, kje so bili imeniki sploh izboženi. Marsikje so bili na vpogled le 2 ali 3 dni pred volitvami v pisarni dekanata ali združenja, ki je moralo za to uvesti dežurstvo. Na prirodoslovno-matematično-filozofski fakulteti imajo volilno pravico le enoletni absolventi, na ostalih pa tudi dvoletni. Toda na filozofskem oddelku PMFF so bi-

li v imenik vpisani tudi dvoletni absolventi, ki pa seveda niso prišli volit, ker bolje poznajo pravilnik kakor fakultetna uprava.

Objavljeno je bilo, da bodo volitve od 8. do 14. ure. V resnici pa so se marsikje začele že ob 9. uri, ker so se do takrat volilne komisije po posameznih voliščih šele seznanjale s pravili glasovanja. Toda kljub temu so volilne komisije na nekaterih voliščih napadno tolmačile način glasovanja in zahtevale, da za sveto volimo, to se pravi obkrožimo dva oz. oba kandidata, ker je na listih pisalo, da se voli predstavnik in namestnik. Pri štetju glasov so na potem postopali takole: prvi obkroženi naj bo avtomatično predstavnik, drugi obkroženi pa namestnik. Kako bi pa bilo, če ne bi nekateri študentje kljub navodilom volilno pravilo, to se pravi, glasovali le za enega?

Na vsak način se bo treba prihodnjič temeljiteje seznaniti s pravilnikom

vd

Džungla na parketu

Silvestrsko razpoloženje je napravilo kratak premor. Toda zaveza verjetno še ni padla. Burka se bo v nekoliko spremenjeni zasedbi nadaljevala, če dosežemo upravitelje niso povzročila popolnega finančnega propada. Kar zadeva dramatičnost in originalnost izvedbe, je stvar na svojem mestu, rešila je bila umetniško prepričljiva in iznajdljiva. Sladokusci in izbirneži so tokrat prišli na svoj račun, kajti videli so vse, kar so jih vzgojnega naučili poldrugurni ameriški filmi, razigrane valse na parketu in dekorativne lepote v plesnih oblekah, rock and roll v prilagojeni slovenski priredbi, pijane coveboje, sovražno ogenj in obmetavanje s kozarci, pretepe z odmerjenimi udarci in luže krvi na asfaltu, boksarske dvoboje s polomljenimi nosnimi kostmi, razbite školjke in porušene barake, pretrgane žice, razpoložene junake v džungli na parketu itd. Dramatičnost letošnjih brucovanih je iz tedna v teden rasla in nastopajoči so spetno izkoristili pridobljeno znanje in skušnje.

Začeli so arhitekti s svojim pojmovanjem lepote in skladnosti ert. Polito je bilo precej vina in ubitih nekaj desetlin

kozarec. To je za njih preizkušnja materiala. Neko žensko bitje so zjutraj potegnili iz mlake razlitega vina. Ekonomisti so naslednjo soboto odgovorili z rafalom s tretjega nadstropja. Napadli so leseno barako na dvorišču, ki so porušili z dvema pisalnima mizama. Smrtnih rtev ni bilo, ker večina poslušala predavanja iz predbojaške vzgoje in so v nevarnosti našli pravo zavetje. V sosednji stavbi je ugasnila električna luč.

Prijetno so presenetile germanistice. Privabile so malo morje obžalovanj ženskega spola in posledica tega je bila, da je zabavo kmalu po dvajseti uri zaključila posreda oboroženih mož. Dvorano so izpraznili. Nekaj vročelnicev se je ohladilo za rešetkami.

Na ostalih brucovanih je prišlo do lokalnih spopadov, ki pa zaradi neznatnega pomena ne zaslužijo, da bi prišli v to poročilo. In kaj sedaj? Glavobol zdravimo z obkladki, utrjujemo z ožidom in počitkom. Zares, utrjeni smo. Od naporne zabave in nafalniskih vicov. Pomagajmo si s hladnimi obkladki ali pa predpišmo temu našemu bolniku strogo dieto.

Drago

SREČANJA Z LJUDMI KABINET 222

—In ti, dragi moj, spet čepiš doma in, seveda, rišeš. Toliko da veš zunaj je sonce, in... Ljubljano sedaj vsekakor toliko poznaš, da veš, da sonce v tem mesecu ni ravno vsakdanji pojav. In kaj je to, diplomatska naloga ali kak nov — natečaj?

Natečaj je, to je samo ob sebi nazumljivo, toda kolega Peter nekoč izdal skrivnost. — Če ti povem, bo takoj vedela vsa Ljubljana. Soba je vsa polna skic, celo po stenah visijo, tuš je že na mizi, kajti mudi se, kmalu mora biti vse gotovo... večnadstropna stavba, majhne stanovanjske sobice... vrag vedi, kaj bo. Toda nas bolj zanima tista zadeva »Solo 2«, tako je namreč krstil svoj prispevek, ko ga je lani poslal za natečaj o urbanistični ureditvi ljubljanskega središča. Za ta svoj »solo - 2« je prejel kratkoročno prvo podeljeno nagrado, to je tretjo, ker prvi dve sploh nista bili podeljeni. Moramo mu priznati, da to ni ravno majhen uspeh, saj je bilo za natečaj poslanih skupno 13 del in med imeni avtorjev so nekateri urbanistične veličine kot ing. Lapajne, ing. Sorli itd. Bila je podeljena le še četrti nagrada in to bratoma Kocmut iz Maribora. Tovarš Mulčkovski je edini študent, ki se je samostojno udeležil tega natečaja (nekaj študentov je sodelovalo pri projektu prof. Ravnikarja).

—Bogme, bilo je trdo delo, dva meseca se skoraj nisem premaknil od risarske deske. Drugim je bilo v mnogočem lažje, saj so delali v ateljejih, kjer je pomagalo več rok, jaz pa vse sam tu v mojem »kabinetu št. 222« na Študentskem naselju in razen tega sem moral štediti ne le s časom temveč tudi z materialom, sicer pa to ni interesantno, povem

In odkod je ta fant? Peter Mulčkovski je doma iz Prilepa odkoder je prišel v belo Ljubljano leta 1948 in hodil po njej celo leto kot bruc na geodeziji. Ni mu dišala, čeprav so ga vanjo stlačili kar tako, tebi — meni nič — planski No, želja je le premagala to »geodetsko ječo« in naslednje leto je ne brez težav prestopil na arhitekturo. Sedaj je »dvoletni« absolvent, ki pa ima opravljene, kot sam pravi, že vse izpite in ima diplomu v konkretnem letošnjem programu. Tovarš Peter je eden tistih petdesetih študentov iz Makedonije, ki so se v Ljubljani vsekakor dobro aklimatizirali. Seveda, pravi, da je Ljubljana najlepše mesto v Jugoslaviji. Ne vem, morda pove to samo Ljubljancem. Vsekakor pa je mnenja, da so pogoji za resen študij najboljše v primeri z drugimi univerzitetnimi središči v državi. Dovolj je klepetanja, sedaj

na delo. Prav tako kakor vas, je tudi mene zanimalo, kako bo izgledala ta nova Ljubljana, narejena v »kabinetu 222«. Razgrnil je načrte in skice in iz ert in skic se je zlučila slika nekega fantastičnega mesta bodočnosti. Ni tako hudo, ampak — nam, ki smo navajeni tistih starinskih silhueta našega mesta, se pač čudno zdi, da bo nekega dne vse to splošno in bodo na novo zrasle hiše, ki niso kar tako.

V natečaju je bila predvidena urbanistična reorganizacija tistega dela mesta, ki danes leži med Titovo, Miklošičevo, Dalmatinovo in Wolfovo ulico ter Trgom revolucije. V tem okviru so bili predvideni objektivni objekti itd, ki naj bi bili koncentrirani v štirih grupacijah: kulturni dek, trgovski del, upravno — poslovni del in stanovanjski del. Bil bi precej podirjanja in projekti tovarš Mulčkovskega je v tem okviru precej popolen, pustil je le tiste stavbe, za katere pogoj natečaja zahtevalo, da morajo ostati.

Kulturni del središča naj bi bil s težiščem proti trgu Revolucije, kjer se že sedaj nahaja večina tovrstnih stavb (Univerza, Filharmonija itd.). Nekako vis-a-vis naše univerze, na drugi strani trga, naj bi zgradili veliko operno gledališče, v katerem bi bilo prostora za 1500 ljudi. Prav tako bi v tem južnem kulturnem delu središča zgradili še kino dvorano za prav toliko gledalcev. Projekti tov. Petra predvideva tudi letni kino, ki ga natečaj posebej ne zahteva. Predviden je tudi manjši razstveni paviljon.

Trgovski del mesta pa bi bil svetlejši luči zazarel na področju Copove in Nazorjeve ulice s težiščem proti Trgonu, kjer bi bil nekako povezan z drugimi trgovskimi predeli mesta. Na tem delu projekta so njegovi predlogi najbolj revolucionarni, saj bi bila n. pr. Copova ulica kot prometna žila z dolgotrajnim tramvajem zbrisana in name-

njena samo pešcem, ki bi tu med trgovskimi lokali in odprtimi buffeti uživali pravilno. Ostala bi pošta, Sion bi le malo znižali in uredili tu še ekspres restavracijo, ohranili bi tudi Mestno hranilnico in sosednjo vogalno stavbo Unipak — nam, ki smo navajeni tistih starinskih silhueta našega mesta, se pač čudno zdi, da bo nekega dne vse to splošno in bodo na novo zrasle hiše, ki niso kar tako.

V natečaju je bila predvidena urbanistična reorganizacija tistega dela mesta, ki danes leži med Titovo, Miklošičevo, Dalmatinovo in Wolfovo ulico ter Trgom revolucije. V tem okviru so bili predvideni objektivni objekti itd, ki naj bi bili koncentrirani v štirih grupacijah: kulturni dek, trgovski del, upravno — poslovni del in stanovanjski del. Bil bi precej podirjanja in projekti tovarš Mulčkovskega je v tem okviru precej popolen, pustil je le tiste stavbe, za katere pogoj natečaja zahtevalo, da morajo ostati.

Kulturni del središča naj bi bil s težiščem proti trgu Revolucije, kjer se že sedaj nahaja večina tovrstnih stavb (Univerza, Filharmonija itd.). Nekako vis-a-vis naše univerze, na drugi strani trga, naj bi zgradili veliko operno gledališče, v katerem bi bilo prostora za 1500 ljudi. Prav tako bi v tem južnem kulturnem delu središča zgradili še kino dvorano za prav toliko gledalcev. Projekti tov. Petra predvideva tudi letni kino, ki ga natečaj posebej ne zahteva. Predviden je tudi manjši razstveni paviljon.

In ostalo? Prostori za parkiranje bi bili vsepovsod, ponekod tudi pod zemljo. Predvideva se sploh gradnja dvonadstropne garaže pod gladino pločnikov in cest. Večja novost v projektu je nova prometna žila, ki bi sekala središče kot podaljšek Tomiškeve ulice do Wolfove. S tem naj bi bilo razbrezljeno glavno središče pri pošti, ker bi se prave lahko usmerili že od sedanjega opernega gledališča na novo Ljubo. Večje spremembe bi doživelo križišče pri Ajdovščini, kjer bi bil zgrajen spuščen rondo, kar bi pripomoglo varnosti naraščajočega prometa. Na Prešernovem trgu bi bili strogo ločeni trasi za cirkulacijo pascev in vozil. Pešci bi dobili podcestne prehode, podobno kot pri Ajdovščini, kjer bi spodaj uredili sanitarne naprave. Tudi nabrežje Ljubljanske bi bilo malo olepšano, zgradili bi nov zid in prehod dovolili samo pešcem in kolešarjem. Tako, ne naj bi bilo približno vse, kar se da povedati v tako kratkem sestanku brez načrtov in risb.

In kaj avtor sam misli o svojem projektu? Najbolj všeč mu je seveda trgovski del, v katerega je vnesel največ svojih domišljij in konstruktivnosti, najmanj pa stanovanjski stolpi, za katere, odkrito povedano, ne smatra da spadata sem. Meni, da bi morali po njegovem bolj temeljito analizirati vse mestno področje in se brez večjih medsebojnih nasprotovanj odločiti, kje bi kaj stalo.

Mikalo me je, da bi na koncu še enkrat poizkusil izvedeti, kaj predstavljajo te skice in risbe, ki se bodo pretvorile v kmalu v nov »solo«, pa sem le molčal. Le mirno kri, moram bo to že tema za nek drug članek sedaj je dovolj pripovedovanja, štiri tipkane strani imaš, lepo pozdravi in pusti oba fanta v »kabinetu 222« naj rišeta dalje.

Izjave poljskih študentov:

Z našo »poljsko oktobrsko socialistično revolucijo« smo uspeli

Prva delegacija ZSJ na Poljskem po letu 1948 • Pozitivni vpliv oktobrskih dogodkov • Študenti so imeli precejšnjo vlogo - revolucionarni klubi, grupe, študentska milica • Sodelovanje med študenti in delavci • Dve študentski organizaciji - toda ne enaka stališča • Na poljskih univerzah še vedno srednješolski sistem • Optimizem za prihodnost

Ceprav smo bili na Poljskem le deset dni, smo v tem kratkem času mnogo videli in spoznali. Obiskali smo 4 univerzitetna središča: Gdansk, Wrocław, Krakov in Varšavo in se razgovarjali s študenti, profesorji, novinarji, z delavci v največje železarni Poljske v Novi Huti, seznanili pa smo se tudi z nekaterimi kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki Poljske. Seveda se imamo za to predvsem zahvaliti našim gostiteljem, ki so nas povsod izredno lepo in prijazno sprejeli, našim željam in zanimanju pa tudi radi ugodili. Kamor koli smo prišli je minil le kratek čas in že smo se tako iskreno in prijateljsko pogovarjali kot da bi bili že stari znanci. Pri tem nas ni motilo, če si nismo bili v vseh vprašanih docela enotni, kar je tudi razumljivo, saj si naši oboje državi glede na pogoje in okoliščine vsaka po svoje utirata pot v socializem. Vendar pa smo v mnogih in najvažnejših vprašanih imeli iste poglede.

Naša delegacija je bila prva delegacija ZSJ ki je obiskovala Poljsko po letu 1948. Imeli smo še to izredno srečo, da smo obiskovali Poljsko neposredno po zgodovinskih dogodkih v oktobru. Čeprav smo pred odhodom v naših časopisih mnogo brali o velikih dogodkih, ki so se odigrali pred in po 8. plenumu, smo pravzaprav občutili veličino vseh revolucionarnih dogodkov šele ko smo prišli na Poljsko. Ogorčenje ljudi na stare razmere je bilo čutiti povsod. Pri vseh razgovorih, ki smo jih imeli, so nam stalno pripovedovali, da je tako in tako je bilo in ev. je še tako, vendar mislijo za bodoče drugače. In kako bo to je največja in najvažnejša skrb vseh. Oktobrski dogodki niso pokazali samo, da je marsikaj potrebno spremeniti in da so pričeli razpravljati o vprašanih, ki so bila zastavljena, ali se o njih ni moglo govoriti, ampak da je pravzaprav vseljudsko revolucionarno gibanje preraslo v razne organizacije in njihove interese ter da so stopili v ospredje resnično socialistični in človeški interesi. Več naših prijateljev nam je pripovedovalo, da se ljudje, ki so bili prej zaprti v sebi, nezaupljivi in družbene probleme, danes živo zanimajo, iskreno in povsod razpravljajo o vsem, z mislijo na jutri in željo, da dobi človek v družbi veljavo in svoje mesto. Tudi sami smo videli in slišali, kako ljudje živo razpravljajo prav o tistem, kar jih je doslej najbolj tiščalo in o čemer niso mogli niti smeli razpravljati. Na težave gledajo dokaj realno in le malo smo srečali takih, ki mislijo, da se bodo čez noč uredile vse težave in popravile krivice. Se manj pa je takih, ki se z novim programom ne strinjajo, ali dvomijo v nadaljnji uspešni razvoj. Dejstvo je, da nihče na Poljskem ne more

ce stalniščično - birokratskega sistema, zato so že pred oktobrom zahtevali: demokratizacijo, večjo oblast proizvajalcev in formiranje delavskih svetov (ponekod so jih še sami postavili), spremembo nekaterih gospodarskih ukrepov in drugo. Tudi v literaturi so tu in tam prodirala skozi razpoke cenzure stališča na obseboječe razmere. Revolucionarna atmosfera je rasla in v oktobru dosegla svoj vršek. Po vseh visokih šolah in univerzah so se formirali revolucionarni klubi, grupe ali komiteji, ki so se postavili na čelo študentov mimo partije - mimo vodstev drugih študentskih organizacij. Ponekod so formirali svojo študentsko milico, organizirali demonstracije in mitinge, objavljali svoje resolucije itd. Te revolucionarne skupine so vodile in usmerjale študente, jih povezovala z delavci bližnjih tovarn, predvsem zato, da bi ustvarili enotno fronto z enotnimi stališči. Na velikih študentskih mitingih varšavske politehnike, Krakova, Gdanska in drugje so bili pomešani delavci, študentje, vojski in drugi, ki so skupno zahtevali spremembe. Z nekaterih fakultet so asistenti, profesorji in študentje odhajali v tovarne, razpravljali z delavci o ekonomskih problemih, o delavskem samoupravljanju in iskali rešitve iz velikih gospodarskih težav. V Varšavi so nam pravili, da so na njihovi pravni fakulteti formirali grupo študentov in profesorjev, ki z družbeno - pravnega stališča proučujejo delav. samoupravljanje in na katero se z različnimi vprašanji obračajo delavci. Govorili smo tudi s takimi, ki so po nalogu svojih revolucionarnih grup odhajali na vasi in tolačili nastali položaj kmetov. Študentje so bili v tesnih stikih z vojsko, posekali sestanke vojakov, vojaški funkcionarji pa so prihajali na sestanke revolucionarnih komitejev, kjer so skupno razpravljali o situaciji.

Resolucijo varšavske univerze, ki jo so študentje na mitingu sprejeli 14 dni pred plenumom in kjer so kritizirali razmere in postavljali zahteve, cenzura ni dovolila objaviti v »Sopis« in zato so hoteli diskreditirati cenzuro. Na sestanku so skрили magnetofon pod mizo in posneli razgovor s cenzuro. Objavili so kritični članek o predsedniku poljskih sindikatov in njegovi politični karieri. Ost njihovega boja pa je bila predvsem usmerjena proti katoliški grupi in generalu Vitoševskemu, ki je trdil, da je poljsko ljudstvo zavedla inteligenca, a on ima zanjo orožje - plinske maske. V Krakovskem študentskem revolucionarnem komiteju so nam pripovedovali, da so že pred plenumom v resoluciji skupno z delavci železarn v Novi Huti zahtevali predvsem, da se volitve, prestavijo, dokler ne bo partija očistena stalniščinskih elementov, da se uredijo odnosi s SZ in uvrstijo neodvisnost Poljske ter da se obsodi natolnko grupo. Delegacija delavcev in študentov, ki je odšla - z resolucijo v Varšavo, se je povezala z delavci tovarne Zeran in varšavskimi študenti, vsledila stališča in napovedala odhoda h Gomulki. Po plenumu so nastopili proti stalniščinskim elementom v

VARŠAVA, kakršno so zgradili po vojni
VARŠAVA, kakršna je bila pred vojno (na novo zgrajeni stari del mesta, ki so ga rekonstruirali brez sprememb)

študentskih organizacij in jih rehabilitirati.

Tega velikega oktobrskega revolucionarnega izpita pa nista prestali obe študentski organizaciji. Na visokih šolah in univerzah je obstajala poleg partije ZSP (Zveza študentov Poljske) še ZMPS (Zveza mladine Poljske). Ti dve organizaciji sta imeli v preteklosti dokaj jasno razdeljena področja dela. ZSP se je predvsem ukvarjala s socialno-ekonomskimi, študijskimi, kulturnimi vprašanji - ZMPS pa je bila politična mladinska organizacija (ne le študentska), imela predvsem politično - idejno in vzgojno delovanje med študenti. V ZSP so bili vsi študentje, medtem ko je bilo v ZMPS začetih okoli 70 odstotkov študentov. ZMPS bi pravzaprav po svojem številčnem obsegu morala predstavljati močno organizacijo, vendar to v res-

ljubljena. Zato ni čudno, da so ponekod študentje po oktobru vrnil legitimacijo. ZSP je bila v nekem smislu tesneje povezana s študenti, celo aktivnejša, kar se je tudi pokazalo v odločitvah dne. Vendar je tudi ta organizacija imela slabosti, ki so se kazale v tem, da je članstvo združevala na osnovi materialnih privilegijev. Obe organizaciji sta se v oktobrskih dneh v glavnem razbili.

Med našim obiskom so povsod zelo živo razpravljali o tem, kakšno organizacijsko obliko naj dobijo nova organizacija. Mnenja so bila dokaj različna. Eni so hoteli, da se poleg ZSP formira komunistična mladinska organizacija, katere program mora biti marksističen. Člani te organizacije naj bi ob partiji in neodvisno od partije poglabljali ideološko mnenje, vodili borbo proti katoliškim in če je treba tudi kritizirali partijo. Ta organizacija bi združevala predvsem tiste, ki v organiza-

ciji ZSP (zaradi njenega karaktera) nimajo niti možnosti za študij politično - ideoloških problemov.

Drugi, in to najmanj številni, so se zavzemali za široko študentsko organizacijo, kate-

ra naj bi združevala širok krog študentov, s ciljem graditve socializma, toda brez ideološke vsebine - ?, a da vendar obstaja v njej komunistična frakcija. S tem pa se seveda analogno dovoli tudi katoliška frakcija.

In končno, tretji, so se zavzemali za to, da ni potrebno formirati nikakršne nove organizacije. Morali bi le spreminjati karakter dotedanje ZSP in ustvariti splošno politično - ideološko, kulturno in drugo delo. V taki organizaciji pa je treba dopustiti, da člani svobodno izražajo svoja različna ideološka mišljenja.

Na posvetovanju ZMP v oktobru niso v tem pogledu ničesar storili. Tudi plenum ZSP v novembru ni dal dokončnih stališč, vendar so glede karakterja bodoče organizacije le dali jasnejšo orientacijo. Sklenili so, da lahko samo na plenumu razpravljajo in določajo o vlogi ZSP in da je treba prenehati s transmissijsko vlogo ZSP napram ZMPS. Zato so sklenili da se naj govori o samostojni študentski organizaciji. V tej naj bodo vključeni študenti ne glede na svojo ideološko usmerjenost. Na plenumu so zahtevali spremembo zakonskih določil o upravljanju univerz in visokih šol. Študenti morajo imeti pravico, da volijo svoje predstavnike v fakultetne in univerzitetne uprave. Poudarili so, da se je treba boriti za študentsko samopravo študentskih domov in menz in da študentje v okviru Narodne fronte nastopijo pri državnih volitvah s svojimi kandidati. Centralni odbor ZSP mora postati le koordinacijsko telo. Dosedanji aparat naj se zamenja s komisijski, v katerih bi sodelovali tudi drugi kulturni in družbeni delavci. Organizirati je treba urade za zaposlovanje študentov, razne študentske zadrage in poskrbeti za večje investicije za študentske domove in menze. Na plenumu so tudi zamenjali dosedanje predsedstvo. Vsi ti zaključki plenuma pa izključujejo potrebo, da bi na univerzah in visokih šolah obstajala poleg ZSP še politična mladinska organizacija. Kakšno je stališče vodstva ZSP do tega, ni jasno, jasno pa je, da bodo o morali tem dokončno odločiti na kongresih obeh organizacij.

Struktura, upravljanje in režim na univerzah in visokih šolah so povsem drugačni kot pri nas. Univerze tvorijo le: pravna, ekonomska, filozofska in prirodoslovno - matematična fakulteta. Posebej obstaja politična, ki združuje vse tehniške fakultete, medicinska

akademija, umetniške akademije ter visoka gozdarska in agronomska šola. Na vseh fakultetah upravlja poleg dekana senat, katerega tvorijo vsi profesorji, docenti in izvoljeni predstavniki iz vrst asistentov. Asistenti imajo le posvetovalno pravico. Prav tako na univerzah in visokih šolah upravljajo poleg rektorjev senati, ki jih tvorijo rektorji, dekani vseh fakultet in z vsake fakultete izvoljen profesor. Vse šole spadajo pod ministrstvo za visoke šole, a še posebej so nato vezane na svoja resorna ministrstva. V preteklosti so se vmešavala ministrstva v vse podrobnosti dela šol, danes pa so toliko napredovali, da so senati nekoliko samostojnejši, oziroma imajo posvetovalno vlogo. Ministrstvo določa študijske programe in plane, odreja čas počitnic, razporeja diplomirane študente, imenuje rektorje, dekane itd. Uredba o študiju na visokih šolah, sprejeta 1. oktobra 1956, daje še vedno veliko oblast samo dekanom in rektorjem.

Režim študija lahko v mnogem primerjamo s srednješolskim. Študent je dolžan obiskovati predavanja in vaje, kar znaša tedensko od 30 do 50 ur. Senat oddelka lahko razdeli študente v oddelke na posamezne študijske grupe, dekan pa iz vrst znanstvenih sodelavcev dodeli tem grupam skrbnike. Prav tako lahko senat oddelka izbere in zadolži iz vrst znanstvenih delavcev skrbnike za posamezne letnike. Če obstaja na oddelku specializacija, se mora študent pravočasno prijaviti, o sprejemu pa odloča dekan. Dekan tudi le v izrednih primerih dovoli, da lahko študent poleg svojega študija študira še drugo fakulteto, le s soglasjem dekana druge fakultete. V pollet, počit, je obvezna praksa. Študent mora s prakse prineseti pismeno poročilo. Praksa je pogoj za vpis v naslednji semester. Študentje opravljajo izpite z malim presledkom (kakih 14 dni) po zaključku semestra oziroma leta. Letno opravijo 8 do 10 izpitov. Študent je takrat obvezen opravljati izpite, kajti če jih brez upravičenega razloga ne opravi, se to šteje za negativno oceno. Če ima opravičljive vzroke, mu dekan določi naslednji izpitni rok. Če v izpitnem roku študent ni opravil izpita iz kakšnega predmeta, ima pravico do popravnega izpita, kadar mora opraviti 4 predmete; 2 popravna izpita pa kadar naenkrat opravi 5 ali več predmetov. Če pa študent ne opravi izpitov v

Sodobno poljsko slikarstvo: Bronislaw LINKE: Prstni odtis

obeh izpitnih rokih, potem dekan odloči ali lahko ponavlja leto, ali se ga briše z liste študentov. Študent, ki mu dekan dovoli ponavljati semestr oziroma leta, dobi ob pričetku leta pravico dopusta ali brez štipendije. Letnik lahko ponavlja leto enkrat. Profesor določi poleg diplomskega dela tudi čas, v katerem mora študent delo dokončati, če ga ne konča ali je slabo ocenjen, pa mora ponavljati zadnje leto. Med študijem se študentje ne morejo zaposeliti, razen v izjemnih slučajih, če to dovoli dekan. Prav tako je možen prepis z ene fakultete na drugo le z dovoljenjem obeh dekanov oziroma rektorjev, kadar gre za različne šole. Vpis na visoke šole se regulira s planom, prav tako pa se po zaključku študija študenti plansko razmešajo.

Numer brezplačen + 20 gr na pomoč dla Węgrów

WYDANIE
SPECJALNE
Kady Okręgowaj
Zrzeszenia
Studentów
Polskich

no
gla
du

TYGODNIK
STUDENTÓW
IMŁODEJ
INTELIGENCJI

Wrocław 18 XII 1956 r.

Študenti v Wrocławu so imeli posebno številko svojega časopisa, denar, ki so ga zanj sprejeli, pa poslali madžarskim kolegom.

Takšen študijski sistem v glavnem ni priljubljen niti pri študentih niti pri profesorjih. Vendar dosedaj ni bilo možnosti, da bi ukrenili kakorkoli drugače. Informacije o našem načinu upravljanja, študijskem režimu in drugih problemih univerze, so bile zanje nadev zanimive.

Skrib družbe za študente je precejšnjo. Približno 70 odstotkov vseh študentov prejema štipendije, prav toliko oz. nekaj več študentov pa živi v študentskih domovih in se hrani v študentskih menzah. Vsi študenti so zdravstveno zaščiteni in država daje za to velike vsote denarja. Na tem področju so dosegli tudi velike uspehe. Vendar v vseh študentskih institucijah študentje nimajo nikakršne besede pri upravljanju, niti se ne udeležujejo gospodarskih račun. Država dotira take domove in menze, preko dekanatov pa tudi podeljuje štipendije. Štipendije niso velike, vendar omogočajo študentu, da krije svoje najosnovnejše potrebe. V višjih letnikih so štipendije višje, najboljši študentje pa dobe

Kontrasty
WOLNI Z WOLNYMI
ROWNI Z ROWNYMI

WYDANIE
SPECJALNE
Zpracowane wspólnie przez
redakcje "Kontrastu"
i płański oddział
redakcji "Ziemi i Morza"

Żadamy odpowiedzi
stawiamy postulat
dajamy gwara

Prva stran posebne izdaje študentskega časopisa Kontrasty po mitingu na polittehniku v Gdansk, ki je bil 22. X. 1956

začetni kakršenkoli boljši in sprejemljivejši program za poljsko ljudstvo kot je bil sprejet na 8. plenumu poljske delavske partije. Novo politično in državno vodstvo pa dokaj hitro ukrepa pri izvajanju tega programa. Čez noč so izginili magazini privilegiranih slojev uslužbencev, bile so precejšnje kadrovske spremembe in reorganizacije oblasti in vojske, sprejet je zakon o delavskem upravljanju, korinigan je gospodarski načrt itd. itd. Poslednje novice z volilne kampanje pričajo, da kandidati postavljajo ljudje sami in da komaj ena petina starih poslancev Sejma kandidira.

Med oktobrskimi dogodki so brez dvoma poleg delavcev odigrali veliko vlogo tudi študentje. Delavci so najhitreje občutili posledice

Krakovskem vojvodskem komiteju partije in zahtevali spremembo, začeli priprave za volitve, formiranje delavske študentske fronte, ki bi v okviru Nacionalne fronte nastopila na volitvah s svojimi kandidati, delavci in študenti, razpravljali so o odnosu države do cerkve, o fiziognomiji nove študentske organizacije itd. Tudi drugje so nam pripovedovali, kako so organizirali straže po fakultetah, o neprespanih nočeh, demonstracijah in v borbah za posamezna stališča. Mi sami pa smo prisostvovali mitingu varšavske politehnike, kjer se je zbralo na tisoče ljudi. Čeprav se je miting pričel šele ob šestih, so se ljudje zbirali že več ur prej. Ob pozdravu našega delegata so pokazali navdušenje, ki ga goje do Jugoslovije. Četudi je miting trajal čez 11. uro zvečer, nihče ni zapustil mitinga. Na

Mednarodne vesti

KITAJSKA. — V LR Kitajski je bilo po uradnih podatkih v šolskem letu 1955-56 57.508.526 nižje, srednje in visokošolcev. Od tega je bilo: 292.000 univerzitetnih študentov, 318.000 študentov TVŠ, 3.899.526 srednješolcev in 53.000.000 nižješolcev. V preteklem letu je bilo v LR Kitajski 194 visokih šol. Od tega: 14 univerz, 42 TVŠ, 25 gošpodarskih VS, 3 instituti za raziskovanje, 40 pedagoških VS, 28 medicinskih akademij, 14 umetniških VS in 28 ostalih institucij. V podatkih so vštete tudi šole narodnih manjšin. Največje univerzitetno središče je Peking, ki ima univerzo in 28 visokih šol s 60.584 študenti.

VZHODNA NEMCIJA. — Centralni komite Enotne socialistične stranke je v odprtem pismu, naslovljenem na študente, posvaril pred zahodno nemško propagando. V pismu se poudarja, da skušajo študente z lažnimi in demagoškimi zahtevami zvesti. Zato poziva CK ESS študente, naj pomagajo vzdrževati disciplino in brzdati rogovileže. Kakor poročajo, so v Leipzigu že izključili nekatere študente. Razen tega so z ukrepi že omejili sodelovanje z zahodnonemškimi študenti, da bi tako zajezili škodljive vplive.

ZAH. NEMCIJA. — Številni tujih študentov, ki so vpisani na nemških visokih šolah je naraslo od leta 1953 za polovico. Skupno je 94 narodnosti, med njimi je največ Perzijcev (843)

RAZMIŠLJANJE OB NOVI ZBIRKI MK

ŠTIRJE KONDORJI

Vsekakor drži: kadar pišemo o izdajah MK, pišemo skoraj vedno le o tkzv. mladinski literaturi — o pravljicah, potopisih, pustolovsko fantastičnih zgodbah, o Colodijevem Ostrčku in Kästnerjevi Leteči učilnici. Pri tem zanemarjamo drugo, nič manj važno nalogo založniške dejavnosti MK: nuditi naši mladini po srednjih šolah pa tudi študentom dober izbor klasičnih del iz svetovne in domače literature. Niso bili bralci, ki bi postavili zalozbi take zahteve. Urednik knjižnice za šolarje, knjižnice Sinjega galeba je bil tisti, ki je vstavljal v program svoje zbirke poleg knjig kot so Wellsova Zgodba o nevidnem človeku, Hutnerjeve Dogodivščine prof. Modrinjaka ter Seliskarjeve mladinske zgodbe, Gogoljevega Tarasa Buljbo, Jurčičevega Domna in Cankarjeve Črtice.

Uroš KRAIGHER, urednik zbirke Kondor

Spriču ugodnega odmeva je začela redakcija MK razmišljati o razširitvi in osamosvojitvi dela v tej smeri. Pri tem jo je podprl založniški svet MK, ki je sestavljajo večina srednješolski profesorji — slavisti — ki kot nadzorniki šolskih knjižnic, ocenjevalci domačega čtiva v nižji in tkzv. referatov v višji gimnaziji kaj kmalu lahko opazijo pomanjkljivosti tako šolskih kot tudi privatnih knjižnic šolarjev. Naši dijaki se o preminjavi avtorjih nauče le to, kar si zapišejo po nareku profesorja. Domače čtivo pa prepisujejo — tudi če bi hoteli dobiti knjigo, je to težko, če imajo recimo trije razredi na gimnaziji,

torej okoli sto dijakov, in morda še dvesto z dveh sosednjih šol — slučajno ob istem času isto domače čtivo. V šolskih knjižnicah pa po deset izvodov. In po knjigarnah delo razprodano.

Tako nekako mi je to v. Uroš Kraigher, od septembra lani urednik nove zbirke — Kondorja, pred tem pa član založniškega sveta MK in profesor slovenščine ter filozofije na I. gimnaziji v Ljubljani, prikazal cilj nove zbirke:

1. omogočiti vsaki šolski knjižnici, da si nabavi vsaj 30 izvodov del, ki jih mora prebrati, kadar si želi osvojiti resnično splošno izobrazbo;
2. obogatiti knjižnice našega šolarja in dijakov, študentov;
3. omogočiti nabavo dobre in sorazmerno cene knjige povprečnemu državljanu, ki nima ne sredstev ne interesa, da si preskrbi celotna zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev ter svetovnih klasikov, ki jih izdaja Državna založba.

Tov. Uroš Kraigher je lani — od septembra do konca novembra — z izredno organizacijsko in delavno sposobnostjo pripravil za tisk prve štiri Kondorje, ki so se pojavili na našem trgu v zadnjih štirih

mesecih pretekega leta. Prvi letnik Kondorja nam predstavljajo lične, trdo vezane in okusno ilustrirane knjige:

1. Bevk: Kaplan Martin Cedermač.
2. Puškin: Stotnikova hči (spremna beseda Mile Klopčič).
3. Homer: Iliada (izbor s komentarjem priredil Kajetan Gantar).
4. Cankar: Križ na gori (opombe Boris Merhar).
- V letu 1957 izidejo:
1. Shakespeare: Hamlet (uvod Dušan Tomš).
2. Jurčič—Kernek: Rokovnjači.
3. Gogolj: Revizor.
4. Moliera: Tartuffe.
5. Plutarh: Šest življenepisov.

Niko Košir, asistent na oddelku za romansko filologijo, pripravlja izbor iz svojega novega prevoda Don Kihota.

x x x

KONDORJA SMO sprejeli studentje s pozornostjo in zanimanjem. To tembolj, ker lahko v istem času govorimo o hiranju in »izhiranju« dveh zbirki, ki sta tudi ob svojem času vzbujali našo pozornost in zanimanje: Mala knjižnica (po 2 letnem premolku je sedaj v zbirki izšel Menartov prevod Byrona) in pa Klasja, v katerem od Koblarjeve Novejše slovenske dramatične 1954 ni izšlo nič (kaj vse nam je bilo objavljeno v prvih zvezkih! Da našejem samo nekaj tako zaželeno strokovno literaturo: Ocvirk: Mehlika, Orel; Slovenska kmečka povest, Teply: Razvoj slov. romana, F. Vodnik: Razvoj in pomen slov. ekspresionizma, Slodnjak: Razvoj in pomen romantike na Slovenskem itd.).

Obe zbirki sta bili, vsaka po svoje, koristni in vzpodbudni. Prva v svojem vsebinsko-repertornem nemiru in novatorski drznosti (često se sicer nismo strinjali z njenim izborom samim), druga v obširnosti in znanstveni vestnosti svojih opomb k slovenskim klasičnim delom, kjer pa se je čisto izgubila in tako — kar se tiče komentarja — nikakor ne dosega predvojnega Solarjevega Čvetja.

Če površno preletimo naše prve 4 Kondorje in še onih 5 prihajajočih, takoj vidimo, da se je zbirka praktično dosledno odrekla tako programu Male knjižnice kot Klasja. Prvemu s svojim vsebinsko-repertornim izborom, drugemu s svojo zamisljivo obsega in pomembnosti komentarjev. Do tega, da izbere svojo pot, ima sicer nova zbirka polno pravico, kriterij za upravičenost in pomembnost njenega izbora pa je vprašanje: ali predstavlja zbirka kvaliteto, ne le kvantiteto obogatitev našega že

pobarvan mit o meščanu, ki vidi tragiko tam, kjer je le smešna resnica. Pri tem uspehu ni imel rogonosec — Danilo Bezjak nič manjšega deleža. Bil je sproščen, kultivirano razgiran, osvajač, strahota molierovski kar se le da.

Slušatelj AIU so pokazali dve kvalitetni predstavi,

Kazalo je, da bo kolektiv zaradi tega doživel moralni zlom. Brez vsega drugega: Ali naj se odzove tistim 10.000 udnaršnim urom za kulturo, nabranim s trdnostjo v uspeh in priznanje? — Vendar je zbor križ prebrel. Njegova ostra razčrtana pot v programski politiki, neprenehni boj za idejno in tehnično višino, tesen in neprekinjen stik s proletarsko publiko (tu naj omenim samo tradicionalno prijateljstvo s trboveljskim delavskim pevskim zbori in številne nastope pred delovnimi kolektivi) so ga, pesajočega, zopet pognali naprej. Ostale pa so posledice, ki jih ne bo lahko pozabili in

LADO DANC: Memento mori (suha igla)

Načrti in prihodnost APZ

10.000 ur za kulturo

itak skromnega knjižnega trga?

Želimo obogatitev naše prevodne literature!

Vsi Kondorji, zlasti pa oni iz II. letnika, so sama standardna, neoporečno klasična dela svetovne in domače književnosti. Vendar: Vsi Kondorji so — in to očitno načelno — p o n a t i s i. Tudi ostale naše založbe mnogo ponatiskujejo. Vendar smo mnenja: Se vedno je bolje, da si knjigo, ki je razprodana v knjigarni, izposodim v javni knjižnici (tudi domače čtivo in šolske naloge iz literatne zgodovine bi se dale tako urediti, da ne bo naenkrat sto dijakov potrebovalo ubogih deset izvodov šolske knjižnice), kakor da si knjigo, o katerih slišiš, da je dobra in jo želiš prebrati, ne moreš niti kupiti v knjigarni niti izposoditi v javni knjižnici, ker je enostavno v slovensčini ni. Zdi se mi bolj smiselno in za dvig splošne izobrazbe potrebnejše, da delujemo naše založbe predvsem v smeri kvalitete raznovrstnosti in ne v toliki meri le kvantitetne pomnožitve tega, kar nam danes lahko nudijo naše javne knjižnice in naše knjigarne. Poznam ljudi, ki bi mesto Plutarha ali Moliera raje uvrstili v svoje knjiž. zbirke Pascalove Misli, Montaigneve Eseje ali Goethejevo avtobiogr. Poezija in stvarnost: mesto Puškinove Stotnikove hčere izbor znamenitega nemškega romantika E. T. A. Hoffmana (zlasti klasičen primer romantične pravljice novele — Zlati lonce) ali Čudovito zgodbo Petra Schlemihla Adalberta Chamissa. Zakaj ne bi ravno MK, založba, ki v svoji razgibanosti, svežosti in modernosti vedno bolj prevzema prvo mesto med našimi založbami, tudi prva seznanila našo odraslo mladino in izobražene sploh z moj. Želimo obogatitev naše prevodne literature na 5. strani

Naj se človek obrača kakorkoli že hoče in naj si patika takšne ali drugačne načrtke, na lanskem jubilejnim koncertu akademskega pevskega zbora »Tone Tomšič« — vodilnega amaterskega pevskega zbora v republiki — ne bo močel pri največji prizadevnosti v lanskoletni publicistički kaj prida prebrati. O zboru je sicer pisala v precej slavospevnem tonu beogradska Politika, pisalo je o njem na kupe francoskih časopisov v že prislovičnih presežkih, svoj davek mu je plačala tudi francoska in belgijska televizija, slovensko časopisje pa je s provincialnim stolicizmom prešlo izvedbo Tomšičeve Stare pravde kulturni dogodek, ki je presegel v marsičem vse provincialne okvire. Prva izvedba originalnega 180 strani obsegaajočega notnega teksta za zbor, soliste, recitatorja in klavir se je s tem obarvala z barvo tretjerazrednosti, kljub veliki in polni vsebini. Takšni grehi se težko odpuščajo.

Naj bo že tako ali drugače, delo je krepko zastavljeno. S trdnostjo in ljubeznijo so se ga oprijeli pevci in dirigent in ni vrag, da ne bi zopet odrodilo žlahtnih sadov! Matjaž Kmecl

Naj bo že tako ali drugače, delo je krepko zastavljeno. S trdnostjo in ljubeznijo so se ga oprijeli pevci in dirigent in ni vrag, da ne bi zopet odrodilo žlahtnih sadov!

Matjaž Kmecl

ZAPISEK O NASTOPU AIU

Veseli konec žalostnega tedna

Ob dvestoti obletnici Linhartovega rojstva je Slovensko narodno gledališče v Ljubljani priredilo jubilejni gledališki teden, na katerem so poleg osrednjega dramskega gledališča sodelovali tudi gostje iz Trsta, Maribora, Kranja in z akademije za igralsko umetnost.

Navadili smo se že razočaranj, ki jih vzbujajo naši festivali in naše slavnostne prireditve. Če jih primerjamo s tistimi redkimi veselimi dogodki v naših gledališčih, ki so nam ostali v spominu kot vdhunske storitve slovenske gledališke kulture, potem moramo vedno znova priznati, da so še najbolj podobni prerezu skozi povprečje. Se več: da so podobni prerezu skozi tisto povprečje, ki nam kaže vse bolj postarane, nagubane in zaprašene videze. Res je sicer, da je starost že od nekdaj častiljiv in vsega spoštovanja vreden pojem, prav tako pa drži, da navadno le malokoga zanima in da ne vžiga več.

Ce strnem vtise Linhartovega tedna v eno samo misel, moram — ne da bi bil krivičen — priznati, da jubilejnega paberkovanja po gledališkem muzeju niso mogli rešiti niti ljubeznivi »Kranjski komedijantje« niti pogumna in sveža predstava akademije za igralsko umetnost. Kot celota je bil precej nesistematično pripravljen, slabo organiziran in neodgovorno nepreračunljiv. Tisti, ki je upal, da bo lahko vendarle videl uprizorjenega celotnega Linharta (Miss Jenny Love, stara 177 let, še vedno ponižno čaka na svoj krst), je moral svoja pričakovanja dokončno pokopati.

A pozabimo na ta jubilej. Sam po sebi je nastop AIU vendarle veselo presenetil. S Shakespeareovo komedijo »Kakor vam drago« ter z Molierovo enodejanko »Sganarelle ali namišljeni rogonosec«, je ustvaril tako živahno in tako pristno gledališko vzdušje, kakršnega nam lahko nudi samo posrečeni rezultat resnične zavzetosti za umetniško zamisel. In ob takšni predstavi obiskovalec nevede pozabi pomanjkljivosti — na slabo izdelane obrobne like, na šibkost »ansambelske« igre ter na popolnost, kakršno bi lahko nudilo nam še skoraj neznanu soglasje med vnašnjimi odzornimi elementi in idejo uprizoritve. Vse nedograjeno je postalo v resnici le malo pomembno. Menim, da ni bilo v gledališki dvorani nikogar, ki bi hotel zamenjati nastop akademije za še tako vzoren akademski nastop.

Dolga leta so uprizoritve AIU pozorno sledile vzorom, ki jih je svojim učencem nudila ljubljanska Drama. Edina, zdaj že pozabljena izjema, ki je prerasla tesnobni okvir, je bila postavitev Salacroujeve »Margarite« v Hengiovi režiji. Sele lani je Anouilov »Skrijanček« prinesel s seboj novega duha na oder ter opozoril na pomembno, manj opazno in večkrat zasenčeno stran akademije. Opozoril je namreč, da AIU ni samo šola, ki bi vzajala posnemanje, temveč, da je tudi zavod, v katerem se nekaj dogaja ali

bolje povedano, da je ustanova, v kateri ljudje iščejo rešitve iz tiste zagate slovenske gledališke dejavnosti, ki traja že tako dolgo, da smo jo

skoraj povsem pozabili klicati s pravim imenom. Da je res tako, sta dokazali obe predstavi. Domislek režiserja Marjana Beline, da s pomočjo programskih baletnih prizorov poveže med seboj posamezne dele Shakespeareove komedije, je bila vsekakor najbolj konkretna in najbolj stvarna od možnih oziroma izvedljivih rešitev. Bila je hkrati tudi nenavadno učinkovita ter skladna z lepo zasnovano mišlensko, pri kateri sem pogrešal le močnejše poudarjene črtnosti, ki preveča delo. Igra je bila živahna in sproščena. Med nastopajočimi je s svojim znanjem, s svojo nadarjenostjo in izrazno močjo živo izstopala Rozalinda Breda Pučljiva.

Prav gotovo je izbruhnil, do kraja stilizirani Sganarelle vzbudil še večjo pozornost in notranje bogatejšo zavzetost. Režiser Mile Korun je z vsemi možnimi sredstvi podčrtal Molierovo najbolj osebni in hkrati najbolj objektivizirani problem ter ga prikazal kot ljubeznivo pravljico o namišljenem rogonoscu, pravljico, ki je spominjala na groteskno

Nekaj dni pred letošnjo produkcijo so slušatelji AIU priredili v Jakopičevem paviljonu razstavo kostumov, slik in drugega materiala, ki se nanaša na dosedanje delo akademije

skoraj povsem pozabili klicati s pravim imenom. Da je res tako, sta dokazali obe predstavi. Domislek režiserja Marjana Beline, da s pomočjo programskih baletnih prizorov poveže med seboj posamezne dele Shakespeareove komedije, je bila vsekakor najbolj konkretna in najbolj stvarna od možnih oziroma izvedljivih rešitev. Bila je hkrati tudi nenavadno učinkovita ter skladna z lepo zasnovano mišlensko, pri kateri sem pogrešal le močnejše poudarjene črtnosti, ki preveča delo. Igra je bila živahna in sproščena. Med nastopajočimi je s svojim znanjem, s svojo nadarjenostjo in izrazno močjo živo izstopala Rozalinda Breda Pučljiva.

Prav gotovo je izbruhnil, do kraja stilizirani Sganarelle vzbudil še večjo pozornost in notranje bogatejšo zavzetost. Režiser Mile Korun je z vsemi možnimi sredstvi podčrtal Molierovo najbolj osebni in hkrati najbolj objektivizirani problem ter ga prikazal kot ljubeznivo pravljico o namišljenem rogonoscu, pravljico, ki je spominjala na groteskno

Predvsem pa so izpričali iskatijski pogum, ki sam po sebi resda ni odrešilen, a je pri nas redek in dragocen. Kadar se mu pridruži umetniška zrelost in izpovedna moč, ne more ostati brez odmeva.

Ali pa vendarle? Skorajda prav toliko stara, kot je akademija za igralsko umetnost, je misel, da bi najbolj nadarjeni slušatelji ostali skupaj in igrali v lastnem gledališču. Ansambel bi nudil dragocene pobude za preoblikovanje in prenovitev slovenskega gledališča. Te možnosti smo zagovorili. Mladostno sveže in res lepo gledališko doživljanje zaključilo Linhartovega jubilejnega tedna je samo ponovno opozorilo, kako nesposobna, nepreračunljiva in škodljiva je naša gledališka politika. Hkrati, ko snujemo nove teatre, eksperimentalne odrede ipd., dopuščamo, da ljudje, ki so polni ognja in želje po ustvarjanju odhajajo tja, kjer bodo kar najhitreje postali iz talentov uradniki. Čez nekaj let bo eksperimentiranje z njimi kar se da varno in neplodno. ...

M. Proseno

MARTY ali ameriški mali človek

SPRIČO hvalevredne pri-ljudnosti in aktualnosti snovi — življenje preprostega ameriškega človeka — nas zanima predvsem vsebinsko-idejna plat filma Marty. V glavnih črtah je takale:

Dobri in nelep 35-letni mesar Marty živi v boleči zavesti svoje erotične neprivlačnosti. V svoji osamljenosti sredi trušča sobotnega plesa v veliki javni dvorani spozna in vzljubi dobro in nelep 29-letno predmetno učiteljico Klaro. Tudi ona je osamljena in vzljubi Martyja. Ko se v nedeljo vsujejo na uboga Martyja s strani njegove matere in njegovih izkušenih prijateljev nemile sodbe o Klarini mikavnosti, Marty kloni pod težo zbadljivih opomb in predloži Klaro sam pred sabo. Sele proti večeru, po mučni notranji borbi, plane v vzklikom — kaj, če vam ni všeč, meni je ugajala! — k telefonu, da jo pokliče in povabi v kino; kar seveda vsi razumemo kot napoved skorajšnje poroke.

Po tem za gledalca vseka-kor nekoliko nepričakovano hitrem razpletu cele zadeve, kakl kmalu lahko spoznamo glavne misli filma: PRVIČ, pomnjkijivi človek naj si poišče svoje srečo predvsem z ozirom na te pomanjkljivosti. Grdi in nepomembni Marty bo srečen s Klaro, ker je tudi ona grda in nepomembna. Tako »zrelativizirana« sreča nedvomno obstoji za vsakogar; DRUGIČ, človekova največja odlika je dobro in čisto srce, t. j. močna in nežna čustvenost in TRETJIČ, glavna vsebina človekove sreče je sreča v ljubezni.

Spoznanje takšne idejne organizacije nam vsekakor ne-

koliko omaje vero, porojeno po prvih prizorih našega filma, namreč vero v resnično režiserjevo poznavanje malega človeka. Na vsak način je (da poskusimo malo komentirati glavne teze filma),

PRVIČ: nekoliko tvegano trditi, da pomanjkljivi človek ravno zaradi svoje pomanjkljivosti vzljubi istovrstno tujo pomanjkljivost — grdi mišli grdo žensko, neumni neumno, grbavi grbavo. Ko si ljudje iščejo sreče (ljubezni — po logiki našega filma), morajo vendar drug drugemu pod nos svoje prednosti in ne svojih šibkosti in vzljubijo napake bližnjega šele, ko so pretehtali koristnost njihovih vrlin... Vsekakor drži, da

DRUGIČ: ljudje (zlasti pa mi, zadnje čase v dramatični literaturi — če se malo oddaljimo od našega filma Marty — tako pogosto imenovani mali ljudje) še zdaleč nismo čustveno tako razgibani in v tej razgibanosti tako pripravljeni ljubiti svojega sočloveka, zlasti pa človeka naspol, kakor bi nam to rad pokazal predvsem ameriški letnik te sodobne dramatične literature. Tudi še zdaleč ne verujemo v milino svojega značaja ali če hočete globino in elementarnost naših čustev kot pogosto naše sreče ali celo kriterije naše vrednosti... In končno

TRETJIČ: režiser nas je nekoliko razočaral, ko je tako brezupno klisejsko pripeljal stvar le do zasnebljenja in takorekč do zaroke. V kolikor je ljubezen za malega človeka res pomembna, je pomembna ne kot iskanje ljubeznivega človeka, ampak: kot življenje s tem ljubljanim bitjem.

Mimogrede: kakor deli Marty nekaj svojih tipičnih potez z ljudmi dramatika Arthurja Millerja — smisel za domačnost, za družino, velike čustvene energije... , tako seveda Miller človeško in umetniško neprimerno globlje doumeva tragiko povprečnega ameriškega človeka, ki mu pritisk zmehanizirane in brezdušne stvarnosti grozi zreducirati človeško udeleževanje le na golo družbeno, t. j. poslovno funkcioniranje in ga tako razčlovečiti. Ta, za Millerjevega človeka tako značilna in za naše umevanje njegovega položaja tako pomembna družbena determinanta, pri Martyju povsem odpade; za današnjega gledalca pa je res dokaj samarno podana psihologija samega grdega in svojo mater ter izbrano ženo ljubečega, sicer pa z ozirom na njegovo družbeno-moralno in miselno funkcioniranje nikakor konkretnje določene in opredeljenega človeka vsekakor premalo aktualna in zanimiva tema.

Nedvomno pa se tako Marty kakor trgovski potnik in drugi Millerjevi junaki (recimo ljudje iz drame Spomin na dva ponedeljka, pa tudi ljudje proze in dram na pr. Williama Saroyana ali filmskih scenarijih Tenessa Williamsa bistveno ločijo od evropskega malega človeka, kakršnega nam — tudi v vsej njegovi navadnosti in nepomembnosti — kažejo recimo Kafka (romani Proces, Grad, zbirka novel Metamorfoza), Kästner (roman Fabian), Camus (roman Tujece). Če ga primerjamo z ameriškim, je ta človek predvsem mnogo manj ljubezensko aktiven, na svojo družino mnogo manj nave-

zan; zato ga pa tembolj muči moralna problematika njegovega odnosa do družbe — to zlasti, če jo dejansko prezira in hoče živeti po svoje. In če je mnogo manj čustven, zato še zdaleč ni bogzna kako intelektualno razvit. Predvsem pa je mnogo bolj resigniran in skeptičen, kar se tiče tako možnosti izboljšanja družbenih razmer kakor tudi in predvsem možnosti pobiljšanja in sreče človeka samega v teh izboljšanih in srečnejših razmerah.

Nedvomno nosi tudi mali človek naše povojne — in sicer nevojne prope (mislim na dela Bena Zupaničca, Miška Kranjca, Lojzeta Kovačiča, Dominika Smoleta) bolj ali manj zabrisane poteze tovrstnega človeka. Vsekakor je daleč — vsaj v glavnih črtah (in mislim, da to ni tako slabo) — od preprostega, čustveno zanezanega ameriškega humanizma, ki vidi rešitev človeka predvsem v popienjenju in razmahu njegovega čustvenega življenja in ki čisto naporno evaiči tega s človekovim duhovnim oziroma točneje notranjim življenjem sploh. Na vsak način je Marty v svoji lahkolnosti, s katero si osvaja svojo, po režiserjev konceptu nedvomno končno veljavno srečo, daleč od tega, da bi ga začutili mi kot sebi bližnjega, zanimivega ali celo problematičnega. (Problematičnega kvečjemu v toliko, da dvomimo v njegovo realno eksistenco). In to — da ponovim uvodno misel — kljub temu, da ima film, katerega junak je, mnogo drobni in zato prijetnih karakteristnih in situacijskih značilnosti povsem domačega, srednjeevropskega mišljenja malega človeka. dh

Kje sem hodil, kaj sem videl...

ŠE NISMO NA PRAVI POTI

OLYMPIA JE STUDENTSKO DRUŠTVO, ČLANI SO VEČINOMA ŠTUDENTI. BLIZU DVA TISOČ JIH JE, IZZIVLJAJO PA SE V DVANAJSTIH KLUBIH. ENI Z VEČ USPEHA, DRUGI Z MANJ, NE MOREMO TA REČI, DA JE OLYMPIA NEKAJ PO SEBEGA. MED OLYMPIO IN DRUGIMI DRUŠTVI NE BOMO NAŠLI KAKE POSEBNE RAZLIKE, RAZEN TE, DA SO ČLANI OLYMPIE V GLAVNEM ŠTUDENTJE.

Pred leti je bilo za študente sport veliko zanimanja. Poznali smo vse drugačna študentska tekmovanja, kot jih gledamo danes, mnogokrat smo gledali celo študentske športne igre, ki so bile prava revija športa. Ne samo revija množičnosti, tudi revija kvalitete. Kmalu zatem je prišlo zanimanje za študentski sport upadati. Študentje so se vključevali v razna športna društva, ker takrat študentskih še ni bilo, ko pa so jih ustanovili, je bilo že prepozno. In vendar so tudi ta društva obdržala neko tradicijo, uspela so, da je športno življenje na univerzah znova vzklilo. Med prvimi je bila Crvena zvezda iz Beograda, potem pa Mladost iz Zagreba, Student v Skoplju, Student v Beogradu, Bosna in Sarajevu in prav na koncu se Olympia v Ljubljani.

Kaj pa sedaj — ali študentski sport spet izumira? Vse kaže, da je tako. Crvena zvezda je poslala vse kaj drugega kot študentsko društvo. Student v Beogradu hodi po svojih poljih, Bosna živi, Olympia pa se od drugih društev prav nič ne razlikuje. In športno življenje na univerzah, tako, kakršnega smo si predstavljali, spi. Nič ni kakih posebnih študentskih tekmovanj, vse kar vidimo, so le prvenstvene tekme košarkarjev, odbojkarjev, smučarjev in kaj vseh katerih še. Borijo se za čimboljši uspeh v tekmovanjih republik ali zvezne lige, včasih smo njihovih uspehov veseli, včasih pa ne, ker jih sploh ni. Vse to pa seveda ni športno življenje študentov, to je sport, kakršnega poznaajo vsi državljani, tisti, ki kje nastopajo, tisti, ki hodijo samo gledat kakše tekme, pa naj si bodo delavci, dijaki, študenti, uradniki ali kdorkoli že. Ali je torej pretirano, če ugotovimo, da študentskega športa pravzaprav sploh ni? Mislim, da trije dnevi v letu, ko je na sporedu smučarsko, odbojkarstvo in morda še kako prvenstvo ne morejo rešiti študentskega športa, saj tam nastopa po navadi le nekaj posameznikov ali zelo majhno število ekipe.

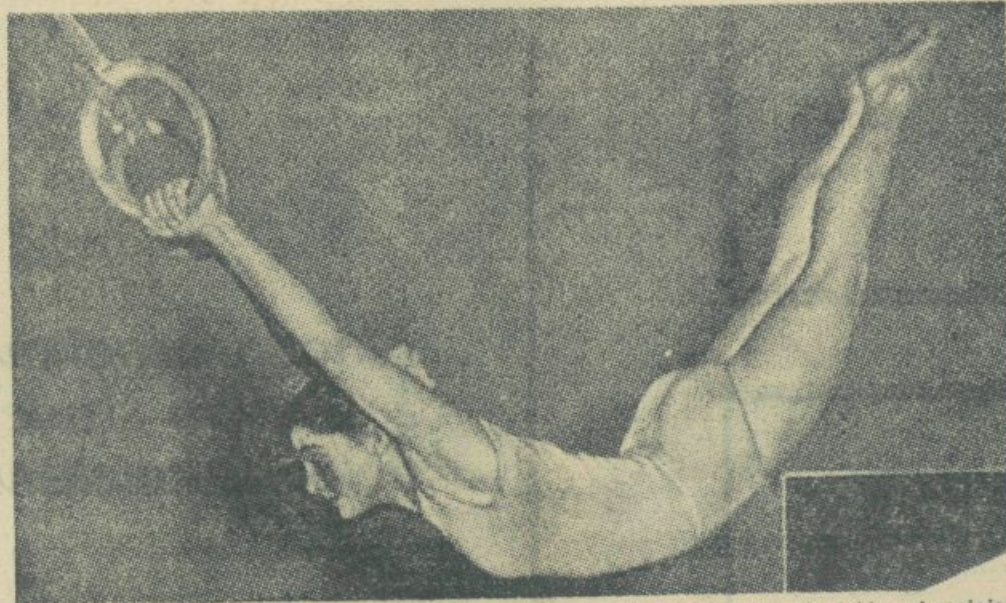
Zakaj je tako in kako pomagati? Odgovor je celo bolj enostaven, kot bi pričakovali. Pri nas v Ljubljani se vsi

strinjamo s tem, da bi bilo treba študentsko športno življenje znova oživiti. Strinjamo se tudi s tem, da bi morali uporabiti za to ves denar, ki ga imamo na razpolago. Problem je samo eden — kje so ljudje, ki bi vodili organizacijo dela. Kdo bo uredil športno delo na fakultetah, kdo bo organiziral prvenstva, lige, tekme. Klubi Olympia so pripravljeni pomagati z vsem svojim tehničnim kadrom, s trenerji, sodniki in celo z rekviziti. Žal njihova moč ne seže tako daleč, da bi prišli v stik s študenti na fakultetah, kar pa je seveda naš prvi cilj. Torej problem številka 1 — kadri!

Seveda tega ne bomo rešili samo za zeleno mizo. Študent-sportnikom moramo tudi nekaj nuditi. Predlogov smo slišali že precej in prav je, da jih na tem mestu zapišemo. Vemo, da je tekmovanje tisto, kar vsakega športnika najbolj privlači. Toda tekmovanje naj bo tako, da bodo tekmovali enaki z enakimi. Morda bi za začetek polizkusili z enkratnimi dvoboji med fakultetami. Telovalnice je precej na razpolago in že v zimskem času bi lahko organizirali na primer pod pokroviteljstvom UO ZŠJ, ki naj bi v ta namen prispeval majhen pokal, odbojkarstvo tekmo med »večima rivaloma« ekonomski in pravni. Mi dvoma, da bi študentje kaj hitro sestavili svoje reprezentance in njihovu vlogo bi sledili še drugi in že čez mesec dni bi morda lahko organizirali večji turnir. Prav tako bi se dalo narediti pri drugih športnih panogah, namiznem tenisu, nogometu, košarki in še nekaterih! Seveda je treba za to človeka, ki bo tekmo organiziral!

Pozimi bi šlo v telovalnice, poleti pa bo tega več, seveda, če bomo uspeli. Kje bodo ljudje igrali, saj je igrišče pod Cerkovnim gradom premajhno, saj za tisti nekaj desetlin košarkarjev in odbojkarjev, ki so tam vsak dan? Potrebujemo nova igrišča in pripravi smo, če bo sport na univerzi zaživel, da jih bomo dobili. Ljudska oblast bo brez predhodkov spoznala potrebo študentske telesne vzgoje in finančna sredstva ne morejo biti in ne bodo problem.

Seveda bi si morali najprej pomagati z časovnimi igrišči. Ali ni več kot enostavno zgraditi na naselju dve igrišči za odbojko. Dela je za eno

Z nastopom zime gredo športniki v telovalnice, kjer se poleg svojega športa lahko ukvarjajo tudi z orodno telovalbo

popoldne. Ali ni enostavno postaviti tam tudi dva koša? In postaviti dve mizi za namizni tenis? V enem tednu bi lahko imeli na naselju prav prijeten športni park, čeprav samo začasen. Vse to pa bi stalo morda samo nekaj tisočakov. Obenem moramo misliti na športni park, katerega načrti že nekaj let ležijo pri urbanistih. Pri Olympiji so nam povedali, da je zadeva v zaključni fazi. Precej imaginarno rečeno, pa vendar. Menda je na razpolago tudi začetna vsota denarja, CK LMS pa je obljubil mladinske delovne brigade. Če bodo urbanisti pri volji, bomo morda spomlad začeli... Seveda, če???

Študentske delegacije ro-majo sem in tja. Od predsednika OLO do urbanistov, od športne zveze do Parizana in od rektorata do Zveze študentov. Prav bi bilo, če bi končno pričeli delati z združenimi močmi, če bi imeli enkrat pred očmi samo študente in študente pa samo ta ali oni klub in njegovo prazno blagajno. Tako bomo morda stopili korak naprej, drugače pa se lahko od študentskega športa, od športa, kakršnega si predstavljamo mi, poslovimo.

Na kratko smo se predstavili: Kolja in Stane kot vodja naše »odprave« in člani ekipe: Vlado in Toza, Metod in Jože.

Proti večeru je bila slavnostna otvoritev IV. MOEP, ki je bil nadaljevanje medsebojnega udejstvovanja akad. PD, kot nadaljevanje skupnih aktivnosti: kot je bilo leta 1953 I. meduniverzitetno, patrolno tekmovanje v Beogradu; II. MOEP v Gorskem Kotaru in III. MOEP, ki je bil lani v Savinjskih Alpah in v organizaciji našega PD »Univerza«. Ob tej svečanosti je bilo tudi zbranje startnih števil, kjer je bila naša ekipa izžrebana kot 11. Vsega skupaj je bilo na pohodu 12 ekip in od tega tri z beograjske univerze, ena z ljubljanske, ostale pa iz Skoplja. Pohoda se niso udeležili

OB ENAKOMERNEM ropotu koles vagona in po kar preutrajšajoč vožnji od Ljubljane do Bitolja, kamor smo »prispele« 19. dec. 1956 kot ekipa planinskega društva »Univerza« in udeleženci IV. meduniverzitetnega orientacijskega pohoda (MOPP), smo se iztovorili v Bitolju. Kar nekaj preroben sem bil, ko sem zopet stal na trdnih tleh... V glavi mi šumi večni ropot in šum vagonnega življenja... pred očmi se mi vrste slike kart in zamorjena družica ob tarokih, ki je neusmiljeno preganjala dolga in se končno zavedla, ko je vlak ustavil, da smo na cilju...

... Da preženemo vsa jezo, smo pristali na to, da se izvede streljanje, ki se je prav tako štelo v končni plasman posameznih ekip. Zopet sestanek

ker smo pred samim pohodom (še pred rokom pol ure, ki je bil obvezen za vse člane ekipe, da ne smejo iz hotela, v katerem smo se hranili) šli na ogled za ekipo Peristera, in iskali najbližji izhod iz mesta. Bila je gosta megla pa nismo bili sigurni, kateri izhod je najboljši. Res, storili smo ta »nedrugarski« podvig, ampak po našem mnenju je v smislu »snadži se!« Torej enak postopek kot za one, ki so se vozili s kamionom in za one, ki so se pretepali med seboj... Vse te geste so žele precej razburjenja, posebno pa še zaradi tega, ker smo hoteli o vsem tem obvestiti naše planinske forume in centralni odbor in CO ZŠJ v Beogradu. Beograščani so trdili, da se Skopljan-c »bunijo« zato, ker so padli šele danes spoznali, da eksistira poleg skopljanske univerze še kak višji forum... Govora je bilo o »glupometrih«, ki bi pri uporabi za Skopljan-ce sigurno odpovedali, če se ne bi sploh razpeli! Končno so nam dovolili, da v roku pol ure damo »žalbu na bilten MOPP«. »Jalova komisija« je to pot zasedala do 2 polnoči in sprejela sklep, da se razene ekipe, ki je prišla na cilj samo s tremi člani in »pretepuje« ekipe udeležbe nadaljnega pohoda vsi!

22. decembra je bil dan II. etape, ki je vodila od Velikega jezera preko vrha Muze 2351 m, Srkova in Neolice do vasi Lahci in na cilj v samem centru Bitolja. Dolžina je zna-

šala 22 km z 1700 m spusta in cca 300 m vzpona in tremi kontrolnimi točkami.

... Nikoli v življenju še nisem tako »laufal« kot tisti dan, saj minut za to pot rabili le nekaj minut več kot tri ure, po terenu, ki je bil v zgornjem delu zasnežen in smo uporabljal dereze. Prišli smo le nekaj minut za zmagovalno ekipo.

Končni plasman je bil naslednji:

1. »Sar planina I«	591
2. PD »Univerza«	584
3. Beograd III.	519
4. PD »Perister«	498
5. »Sar planina II	494

točk itd.

Poleg tega je bila v smislu »jalove komisije« in v smislu »kontradiktornih pitanja« naša ekipa kot tovariška, zaradi česar smo pa bili preje kot »nedrugarski« diskvalificirani! Ob vsem tem je bil še sestanek koordinacijskega odbora, ki naj bi imel namen usmerjati in povezati delo akademskih PD.

Tako je bil zaključen eden izmed najbolj burnih MOPP, s katerega smo planinci PDU odnesli prav čudne vtise, ki pa niso zagrenili estetske plasti naše narave, ko smo ob lepih terenih za smučanje občudovali ta svet, ki mu v Sloveniji ni enakega.

Smo za neko skupno sodelovanje med študenti — planinci, ki naj vsebuje več planinskih vrednot, ki navajajo človeka, da se v njih poglubi in da iz njih spozna pralečno uporabo, pa bodisi za življenje ali izvenarmadno vzgojo. Saj take prireditve, povezane s sestanki koordinacijskega odbora, niso važne samo za športno in izvenštudijsko življenje našega človeka na univerzi, pač pa so tudi dogodek splošnega pomena in sodelovanja študentske planinske organizacije v javnem življenju!

—e. il.

Pred startom

Smučarji sodijo med najboljše klube

Je že tako, da je smučanje šport »idealistov« ali z drugo besedo tistih, ki so pripravljene za šport žrtvovati nekaj svojega prostega časa in seveda tudi denarja. Menda zlepa ni kje toliko finančnih težav kot prav pri smučarjih, saj nima niti pomena, da bi spet navajali neštete probleme, ki jih poznajo smučarji. Drage smuči, čevlji, drago bivanje na snežnih poljanah, tega si res ne more privoščiti vsakdo. Zato pa imamo smučarski klub, da omogočimo čim večjemu številu študentov smučanje, izživljanje v športni panogi, ki je morda ljubljanskim študentom najbolj pri srcu. Pred nedavnim so smučarji govorili o delu v preteklem letu in prav je, če tudi mi vsaj na kratko pogledamo, kaj so storili in kaj nameravajo storiti v bližnji sezoni.

Največja težava smučarskega kluba so predvsem rekviziti. Kako priti do smuči, kako do čevljev, vezi in ostale opreme? Znano je, da so mnili tisti časi, ko si samo prišli v klub in že dobili vse, kar si potrebovali. Sedaj je treba za vsak par smuči posebej zbrati denar, celo precej denarja. Dobre smuči stanejo od 10 do 13 tisoč dinarjev, kar zmore le malokateri študent. Smučarski

klub je ta problem rešil za silo, ali bolje rečeno — nekoliko ga je omilil. Založil je nekaj svojih finančnih sredstev za nakup smuči, člani pa vračajo ta denar v rednih mesečnih obrokih. Seveda mora vsak član, ki dobi smuč na ta način, izpolnjevati posebne pogoje, izmed katerih je gotovo najvažnejši nastop na tekmi... Vsako leto mora tak član nastopiti najmanj na 10 tekmah, ženskam pa so določili nekoliko manj. To je vsekakor upravičeno, še posebno, če vemo, da klub skrbi tudi za popravilo smuči.

NOVA SMER

Znani študentski reprezentant Vojteh Budinec, ki velja za enega najboljših smučarjev na naši univerzi, je pred nedavnim obiskoval trenerski tečaj. Sedaj ga že lahko vidimo pri novem delu. Vsa: dan je v Kranjski gori zbrana okoli popularnega smučarja tamkajšnja mladež, ki ga pridno posnema. Seveda pa Budinec še ne misli obestiti tekmovanj na klin, zahtuje celo, da bo letos spet posegel v borbo za najboljša mesta v državi.

Katere bodo najvažnejše naloge smučarskega kluba v prihodnji sezoni — to pravzaprav ne bo težko uganiti. Prva naloga bo organizacija prvenstva ljubljanske univerze, ki je postala že tradicionalna prireditve. Vsako leto nastopa na tem tekmovanju veliko število študentov, razen tega pa še precej srednješolcev, tako da postaja prireditev iz leta v leto bolj pomembna in jo uvrščajo že v prireditve »prve vrste«. Gotovo se ne motimo, če predvidevamo, da bo to tekmovanje letos še uspešnejše, kot je bilo vsa leta doslej.

Za svoje člane bo klub priredil nekaj tečajev, seveda takrat, ko bodo ugodne snežne razmere in kadar bo primeren čas v zvezi z izpiti. Med pri-

reditve, ki jih velja posebej omeniti, sodi tudi slalom v Krnici, ki pa »visi« v zraku zaradi slabih finančnih zmognosti kluba. Morda bo, morda ne, toda če bo, potem bo to smučarska tekma z elitno udeležbo.

Na vsak način bi bilo škoda, če bi ta elitna študentska prireditev spet odpadla, kakor je bila lani.

Skromen proračun kluba ne dovoljuje, da bi si privoščili v sezoni kaj več. Skoraj bi pozabili še na tradicionalno prireditev, na troboj Dunaj, Graz, Ljubljana, ki bo letos v Grazu, razen tega pa se bodo smučarji Olympia udeleževali vseh tekm, ki jih bo prirejala Smučarska podzveza in SZS.

SKRIPTA ZA ŠTUDENTE

Državna založba Slovenije v Ljubljani, Mestni trg 26 obvešča študente, da ima še na zalogi naslednja skripta.

- SADAR: Trave.
SADAR: Ključ za določevanje travnatih semen, detelje in plevela.
VOVK: Nauk o kmetijskih tleh.
FAKIN: Splošna botanika. Repertori.
JANEŽIČ: Zasečita kmetijskih rastlin.
ŽIBERT: Veterinarstvo I.
BLEJC: Kmetijska statistika.
BLEJC: Teorija in metoda statistike.
BLEJC: Statistika I.
TURK: Statistika II.
ŽIBERT: Nekežne živalske bolezni.
LUSIČKY: Prispevek k bioenergetiki glodalov.
SLEBINGER: Fizigrafija.
PERPAR: Vaje iz organske kemije.
PERPAR: Organska kemija I.
PERPAR: Organska kemija II.
PREMRL: Organska kemija.
BOŠNJAČKOVIČ: Nauka o toplini I.
NIKITIN: Kristalografija.
RANT: Energetski ocenitev postopka fabrikacije sode.
STROJNIK: Isa. Tolerance in sorozila.
ACTA tehnica. Statistični proračun krila z dvema zdolžnicama.
LAPAJNE: Tabela za dimenzioniranje pravokotnih prerezov iz ojačenega betona.
STRUNA: Motorji z notranjim zgorevanjem.
Zbornik znanstvenih razprav pravne fakultete.
Zbornik filozofske fakultete.
NAHTIGAL: Uvod v slovensko filologijo.
MIKUS: Choix de textes.
Pripravki k flori slovenskega ozemlja II. (Mayer in Lazar).
STRUNA: Vodni pogonski stroji.
REYA: Meteorološki elementi.

Poleg teh skript dobite pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani, Mestni trg 26 tudi vse druge učbenike, znanstvene publikacije, leposlovne knjige, muzikalije ter vse šolske potrebščine.

TRIBUNA, tisi študentov ljubljanske univerze.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva cesta 5a, telefon 31-102. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Janko Popovič, študent prava. — Tekoči račun Komunalne banke 60-KB-1-Z-567. — Letna naročnina 200 din. — Rokopisov ne vračamo. — Tisk: Časopisno založniško podjetje »Slovenski narod«.

TRIBUNA ☆ Str. 5

ŠTIRJE KONDORJI

(Nadaljevanje s 4. strani) strom nemške novele C. F. Meyerjem ali nam celo odprla vrata v paradoksi svet Franza Kafke...

Upamo, da uredništvo ni — kar se tiče evropskega repertoarja naše zbirke, s katerim se predvsem ukvarjamo — naložno niti:

1. proti prevajanju in izdajanju Slovincem še nepoznatih klasikov;
 2. zoper prevode iz književnosti zadnjih 50 let;
 3. zoper prevode, ki takorekoč le meje na beletristiko, ki pa vendar zavzemajo pomembno mesto v zgodovini evropske književnosti in kulture sploh: eseji, pisma, avtobiografije...
- Seveda priznavam; taka književna, z drznejšo in bolj novatorsko vsebinsko usmerjenostjo, bi bila efektivna in privlačna predvsem za intelektualci za študenta književnosti za srednješolca pa bi dobila svoj pravi smisel in pomen le pri razgibanejšem, modernejšem, predvsem pa obširnejšem pouku svetovne književnosti na naših srednjih šolah in spričo tega intenzivnejšem zanimanju srednješolca in študenta — nefilologa za literaturo sploh.

Bistveno je dober komentar

Pri današnjem stanju pouka svetovne književnosti na gimnazijah bi taka zbirka, takoj zgubila svoj značaj šolske obveznega čtiva. S tem pa bi bil zanjo srednješolci kot bralec v glavnem izjuben. Tega pa redakcija MK razumljivo in pravilno na noben način ne. Zato mora Kondor ubrati pot, ki je v današnjih razmerah edino prava: pri isti založniški politiki (ponatiskavanju že

razprodanih klasičnih del iz domače in svetovne književnosti, ki jih kot tekste študent — filozof in izobraženec že pozna, verjetno tudi ima in ki so kot taki zanj za nakup neprivlačni) z modernimi, enotnimi, in smotno organiziranimi uvodi, oziroma komentarji pritegniti poleg srednješolca kar najširše plasti čitaločega občinstva.

Kondor kot založniški novator bi se — čeprav seveda na višji ravni t. j. s kvalitetnejšim izborom — približal Mali knjižnici. Kondor kot zbirka standardnih klasičnih del z dobrimi in preglednimi spreminjivimi besedami pa bo — tako si želimo — slej ko prej predstavljal na našem knjižnem trgu neke vrste modernizirano Cvetje iz domačih in tujih logov.

Uvodi k Cvetju nam ugajajo še danes predvsem zaradi pozornosti, ki so jo pisci izkazovali literarno teoretični interpretaciji del. Literarna teorija je predmet, ki danes tudi po naših šolah ni več popolnoma zanemarjen in ki zanima tudi laika. Vendar pa je strokovne literature malo in kar je je, je težko dostopna. Zato bi bile kratke, zgoščene literarno — teoretične interpretacije kompozicije in stila ter kratki oris razvoja literarne vrste, ki ji pripada umetniško delo, sprejete z navdušenjem pri dijakih, študentu in povprečnem izobražencu.

Sprejme besede naših prvih štirih Kondorjev so se nam zdle na splošno preskope — predvsem pa v svoji zasnovi premalo enotne. Uredniku je očitno težišče zbirke na tekstih; vendar so komentarji le preveč prepuščeni samovolji svojih piscev. To kviri enot-

nost zbirke — za katero je eden prvih pogojev trdna uredniška koncepcija obsega in notranje razčlenjenosti komentarja. Mimogrede: opombe B. Merharja so sicer vestno in lepo nanizane — kot v Cankarjevih izbranih spisih — so pa ravno zato skoraj premalo pregledne ter preobložene za poljudno izdajo (To smo opazili že pri opombah k Cankarjevimi Criticam Namesto bio — in bibliografskih podatkov in citatov iz Cankarjeve korespondence raje ob Kršku na gorji prikaz simbolizma v Cankarjevi kompoziciji in stilu.)

Da strnem: Kondor je vzbudil zlasti med študenti veliko zanimanje. Zbirka se — kar se tiče njenega evropskega repertoarja, s katerim se očitno predvsem ukvarjamo — smiselno razvija v dve smeri: ali da nam posreduje doslej še ne prevedena klasična dela iz starejših oziroma tudi modernejših književnosti zadnjih petdeset let; ali pa da se omeji na ponatis že prevedenih klasičnih del, jih pa pri tem opremlja s sodobnimi in hkrati lahko preglednimi komentarji, s poudarkom ne toliko na biografski in literarno — zgodovinski kot na literarno teoretični plati. Kot tak pa bo imela zbirka nedvomno še večji in še hvaležnejši krog bralcev. Pogumnemu uredniku Urošu Kragherju želimo predvsem, da bi mu uspelo zbrati okoli sebe delovne in strokovno usposobljene sodelavce, kar je nedvomno eden glavnih pogojev, da bo Kondor zavzel med nami mesto in vlogo, ki smo mu jo v tej splošni založniški stagnaciji tudi pripravljali dati in priznati.

D. Hočevar

Okrajni ljudski odbor Kočevje

ČESTITA VSEM ŠTUDENTOM OB NOVEM LETU 1957
IN JIM ŽELI MNOGO USPEHA PRI NADALJNJEM ŠTUDIJU!

ISKRA, tovarna elektrotehnike in finomehanike Kranj

*Mnogo uspehov pri študiju,
želi vsem študentom v letu 1957
delovni kolektiv tovarne
ISKRA, Kranj*

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

OLO Novo mesto čestita študentom ljubljanske univerze
ob Novem letu 1957 in želi, da se tudi v hodoče trudijo
čim bolj strokovno se usposobiti, ča bi tako v operativni
čimveč doprinesli k izgradnji naše socialistične
domovine

Agrotehnika **LJUBLJANA, Titova 29**

**čestita vsem svojim
odjemalcem k Novemu
letu 1957 in se
še vnaprej priporoča**

Okrajna zadružna zveza Novo mesto

VSEM ŠTUDENTSKIM ORGANIZACIJAM
IN ŠTUDENTOM ŽELI V LETU 1957
MNOGO USPEHOV PRI NJIHOVEM DELU
ZA ZGRADITEV SOCIALIZMA!

ZADRUŽNO LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE, Ljubljana

*čestita vsem svojim
odjemalcem in poslovnim
prijateljem ob Novem letu
1957 in jim želi obilo uspeha*